

**Talousarvio 2025
ja Taloussuunnitelma 2026-2027**

Sisällys

1. Talousarvion yleisperustelut	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2 Kuntastrategia ja palveluorganisaatio	6
1.3 Talousarvion laadintaperusteet	7
1.3.1 Talousarvion sitovuustaso	7
1.3.2 Tavoitteet ja mittarit	8
1.3.3 Henkilöstömenot	8
1.3.4 Verotulot	8
1.3.5 Valtionosuudet.....	9
1.3.6 Yhteistoimintaosuudet	9
2. Käyttötalousosa.....	10
2.1. Valtuuston asettamat sitovat taloudelliset tavoitteet 2023 vastualueittain.....	10
2.2. Hallintokuntien talousarviot ja tulokortit	12
2.2.1 Hallinto- ja talouspalvelut	12
2.2.2 Sivistystoimen palvelut.....	19
2.2.3 Tekniset palvelut.....	34
3. Kuntakonserni	42
4. Tuloslaskelma.....	44
5. Rahoituslaskelma	47
6. Taloussuunnitelma	48
7. Investoinnit	50
Liite 1 Talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeet	50
Liite 2 Henkilöstösuunnitelma	56
Liite 3 Väestöennuste	60

1. Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kuntatalouden on arvioitu heikkenevän suomalaisissa kunnissa vuonna 2024 selvästi. Kehityksen taustalla ovat mm. Suomen kansantalouden heikot suhdannenäkymät sekä vuonna 2023 kuntien talouteen vaikuttaneet poikkeukselliset tuloja lisänneet verorahoituserät.

Vuoden 2024 aikana Suomen kansantalouden elpyminen taantumasta on ollut hidasta. Suomen pankin ennusteen mukaan BKT supistuu vielä vuonna 2024, mutta vuonna 2025 Suomen BKT kasvaa 1,1 %. Heikko suhdannetilanne on näkynyt myös työmarkkinoilla työttömyysasteen nousuna. Vuoden 2025 osalta maltillinen inflaatiokehitys, korkotason lasku, ostovoiman vahvistuminen ja työllisyyden kohentuminen parantavat kuitenkin ennusteiden mukaan kansantalouden näkymiä vähitellen. Suomen yleinen talouskehitys riippuu myös kansainvälisestä tilanteesta ja maailmantalouden vakaudesta, johon liittyy paljon epävarmuustekijöitä.

Kuntien talouden tila oli vuonna 2023 keskimäärin vakaa ja vahva, mikä liittyy mm. sote-uudistuksen jälkeisiin poikkeuksellisiin ja kertaluonteisiin tuloeriin. Kuntaliiton mukaan erityisesti sivistystoimen kustannusten kasvu kuntakentällä on heikentänyt kuntien taloudellisia tunnuslukuja nopeasti vuoden 2024 kuluessa. Kuntatalouden näkymien heikkous on johtanut kuntakentällä huomattaviin veronkorotus- ja sopeutuspaineesiin. Kuntaliiton laatiman selvityksen mukaan noin 90 prosentissa kunnista on tarvetta kohtalaisille tai huomattaville sopeutustoimille ja joka toisessa kunnassa on painetta veroprosenttien nostolle. Taustalla ovat mm. valtion sopeutustoimet, kuntien tehtävien laajeneminen, yleinen kustannusten nousu sekä kuntien korkeat investointitarpeet.

Kuntien tehtäviin ja talouteen vaikuttaa vuonna 2025 osaltaan julkisten työvoimapalvelujen järjestämistä vastaavien siirtyminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Samaan aikaan astuu voimaan uusi kotoutumislaki, joka siirtää kunnille kokonaisvastuun kotoutumisen edistämisen osalta.

Uudistuksen myötä TE-palveluista tulee kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus perustuu yleiskatteelliseen valtionosuuteen. TE-uudistuksen yhteydessä Suomeen muodostuu 45 työllisyysaluetta. Jatkossa Kangasniemen työllisyyspalvelujen järjestämisestä vastaa vastuukuntasopimuksen mukaisesti Mikkelin seudun työllisyysalue. TE-uudistus perustuu ns. kannustavaan rahoitusmalliin, jonka tavoitteena on nopeuttaa työllistymistä ja vahvistaa sitä kautta Suomen taloutta. Samalla kuitenkin riskinä on kuntien työllisyyden hoidon kustannusten merkittävä nousu, mikä liittyy kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuun kriteerien kiristämiseen ns. sakkomaksujen osalta.

Lähtökohtaisesti työllisyysuudistuksen piti olla kustannusneutraali ja lisäkulut oli tarkoitus korvata lisäämällä kuntien valtionosuuksia. Kansallisella tasolla on kuitenkin todettu, että valtio ei kompensoi täysimääräisesti siirtyvien palvelujen ja työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia. Työllisyysuudistus siirtyy kunnille jo valmiiksi aliresursoituna, mikä on huomioitu myös Kangasniemen kunnan talousarvion 2025 laatimisessa kustannuksia lisäävänä tehtävänä.

Uusi kotoutumislaki astuu voimaan 1.1.2025. Sen tarkoituksena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllistymisvalmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Jatkossa työnhakijoina olevien kotoutujien palvelut järjestetään Mikkelin seudun työllisyysalueella, mutta työvoiman ulkopuolella olevien palvelujen järjestämisestä vastaa kukin kunta erikseen.

Petteri Orpon hallitusohjelmaan on sisältynyt myös kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, jotta valtion rahoitus vastaisi paremmin kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Samalla tavoitteena on ollut kuntatalouden tasapainottaminen. Tavoitteena oli antaa hallituksen esitys eduskunnalle jo keväätistuntokaudella 2025, ja uuden lainsäädännön oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Valtiovarainministeriö kuitenkin tiedotti lokakuun 2024 lopussa, että kuntien odottama uudistus siirtyy vuodella eteenpäin.

Vuosi sitten Kangasniemen vuoden 2024 talousarvion valmistelussa ennakoitiin haasteellisia talousnäkyviä. Suomen talous oli ajautunut taantumaan ja sote-uudistuksen vaikutusten katsottiin realisoituvan kuntatalouteen viiveellä. Verotulojen ja valtionosuuksien vähentymisen sekä kunta-alan palkkaratkaisun yhteisvaikutuksen arvioitiin merkitsevän Kangasniemen kuntataloudelle noin 1,5 milj euron sopeutustarvetta vuosina 2024-2026. Talousarvion 2025 valmistelussa onkin noudatettu tarkkaa ja sääntillistä taloudenpitoa. Kokonaisuudessaan sopeutustarve on jäänyt kuitenkin etukäteen arvioitua pienemmäksi. Tähän on vaikuttanut erityisesti ennakoitu parempi verotulojen kehitys.

Talousarvion 2025 toimintakate (13,9 milj euroa) on yli miljoona euroa heikompi vuoden 2024 talousarvioon nähden. Asetelmaa kuitenkin tasapainottaa ennakoitua korkeammat verotulot (12,9 milj euroa vuonna 2025, ja vastaavasti 12,2 milj euroa vuoden 2024 talousarviossa).

Talousarvion valmistelun lähtökohtana on ollut edellisen vuoden tuloveroprosentti (9,4 %). Ainoa poikkeama edellisen vuoden veroprosentteihin nähden on voimalaitoksia koskeva kiinteistöveroprosentti (3,1 %), joka on irrotettu kiinteistöverolain nojalla yleisestä kiinteistöveron tasosta (1 %).

Valtionosuuksien osalta kasvua on vuoden 2025 talousarviossa 0,8 milj. euroa, mitä selittää pääosin TE-uudistukseen suunnattu valtion rahoitus. Toimintakulut ovat puolestaan 17,1 milj euroa (15,7 milj vuoden 2024 talousarviossa) ja toimintatuotot 3,18 milj euroa (vuoden 2024 talousarviossa 3,25 milj euroa). Tilikauden 2025 tulokseksi muodostuu alijäämää -195 495 euroa.

Nettoinvestoinnit ovat vuonna 2025 yhteensä 1,9 milj euroa (1,6 milj vuoden 2024 talousarviossa). Suurimpia investointikohteita ovat lukion salaoja/sadevesijärjestelmän saneeraus, Tehomet 2 -hallin lämmitysjärjestelmän uusiminen, Kalliolan päiväkodin keskiosan peruskorjaus, Tervaniemen kevyenliikenteen väylän kunnostus sekä vesi- ja viemärlaitoksen linjaverkostojen saneeraukset.

Kehittämistoiminnan osalta painopisteinä ovat TE-uudistukseen ja uuteen kotoutumislakiin liittyvien tehtävien toimeenpano. Työllisyyden hoidon kustannusten hillitsemisessä ja työllisyyden edistämisessä on keskeistä riittävien ja vaikuttavien lähipalvelujen turvaaminen sekä palveluohjauksen toimivuudesta huolehtiminen. Kangasniemen osuus Mikkelin seudun työllisyyspalvelujen kustannuksista vuonna 2025 on 651 500 euroa.

Kotoutumisen osalta oleellisia seikkoja ovat kunnan kotoutumishjelman toimenpiteiden toteuttaminen (palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelmien laatiminen ym.) yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. TE-uudistuksen toimeenpanoa ja uuden kotoutumislain mukaisten tehtävien hoitamista varten talousarvioon 2025 on sisällytetty määräaikaisen elinvoimakoordinaattorin vakanssin perustaminen. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt kunnalle erillisen valtionavustuksen kotoutumisen edistämiseen.

Kotoutumiseen ja TE-uudistukseen liittyvien tehtävien rinnalla elinvoimakoordinaattorin tehtäviin sisältyy myös kunnan elinkeinoelämän kehittäminen. Tavoitteena on samalla tehostaa vuonna 2025 kunnan elinvoiman kehittämistyötä; yritysten neuvontapalveluja, työvoiman saatavuuteen liittyviä toimenpiteitä, yritysten sijoittumispalveluja, korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyötä, kuntamarkkinointia

sekä kunnan ja yritysten yhteistyötä. Lisäksi painopisteenä on luonto- ja hyvinvointimatkailun sekä vapaa-ajan palvelujen kehittäminen. Tähän haasteeseen vastataan erityisesti Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen avulla, jonka tavoitteena on rakentaa Karhuvuoren alueen, liikunta-alueen ja Kankaisten lammen kosteikkoalueen yhteyteen vetovoimainen vapaa-ajan ja virkistysalue. Lisäksi hankkeessa elävöitetään yhdessä alueen yritysten kanssa Kangasniemen rantatorin aluetta. Tavoitteena on se, että Kangasniemen rantatorin palveluympäristö monipuolistuu, viihtyisyys lisääntyy ja vetovoima kasvaa kunnan keskeisenä vierailukohteena ja ”käyntikorttina”. Etelä-Savon maakuntaliitto on myöntänyt karhuvuorelta rantatorille -hankkeelle rahoituksen. Hankkeen kustannusarvio vuosina 2024-2026 yhteensä 411 988 euroa.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla kunnan elinvoimaa vahvistetaan mm. toteuttamalla maksuton varhaiskasvatus, mikä tukee osaltaan lapsiperheystävällisen kunnan mainetta. Tätä edistetään myös luomalla lapsille puitteet turvalliseen kasvuympäristöön. Toimialan suunnittelun yhtenä haasteena ovat lapsimääräennusteet, jotka on huomioitava mm. tulevien vuosien tila- ja palveluratkaisuissa.

Nuorisopalvelujen osalta tuetaan henkilöstön pysyvyyttä. Talousarvioon sisältyy nuoriso-ohjaajan vakanssin perustaminen. Lukion osalta tavoitteena on lisätä vetovoimaa aktiivisella markkinoinnilla ja toimintoja kehittämällä. Peruskouluissa toteutetaan puolestaan tasalaatuista opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Kunnostustöiden osalta Beckerin koulun piha-alueen uudistaminen ja aktiviteettien lisääminen käynnistetään saneeraussuunnitelmalla, joka on sisällytetty investointibudjettiin.

Hyvinvoinnin edistämisen osalta Etelä-Savon hyvinvointialue on laatinut vuonna 2024 yhteistyössä kuntien ja maakuntaliiton kanssa kumppanuusstrategian, jonka kehittämisteemat liittyvät alueen elinvoiman edistämiseen, yhteisten palvelujen kehittämiseen, turvallisuuteen ja varautumiseen, digitalisaation lisäämiseen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Näissä kaikissa osa-alueissa Kangasniemen kunta toimii aktiivisena yhteistyökumppanina. Yhteistyömahdollisuudet huomioidaan mm. kunnan hyvinvointisuunnitelmassa ja suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi. Lisäksi kunta varautuu kuntalain edellyttämällä tavalla sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen vuoden 2025 kuluessa.

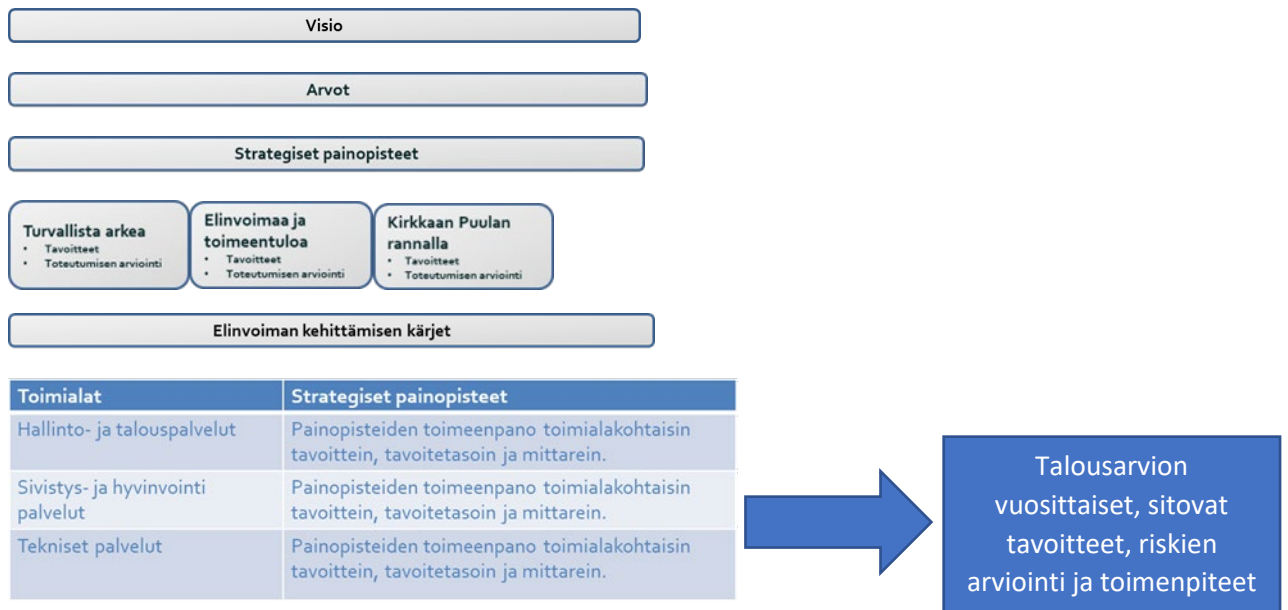
Vapaa-ajan palvelujen osalta jatketaan peruspalvelujen tarjonnan lisäksi monipuolista tapahtumatuotantoa kirjaston ja kulttuuritoimen puitteissa. Lisäksi kirjaston tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmien osallisuutta mm. Kirjasto avoimen keskustelun - hankkeen avulla, johon on haettu rahoitusta Itä-Suomen aluehallintovirastosta.

Kangasniemen väkiluku oli 31.10.2024 väestömuutosten ennakkotietojen mukaan 5084. Vuoden 2024 kuluessa väkiluku oli laskenut syyskuun loppuun mennessä 30:lla henkilöllä. Nettomuutto on kuitenkin ollut Kangasniemellä jo varsin pitkään positiivinen, mitä selittää osaltaan maahanmuutto. Maakunnallisesti tarkasteltuna väestökehitys onkin ollut Kangasniemellä varsin suotuisaa. Silti kunnan vetovoimaan sekä asumisen, työllistymisen ja vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien edellytysten luomiseen on kiinnitettävä jatkossakin erityistä huomiota sekä peruspalvelujen tarjonnan että kehittämistyön yhteydessä.

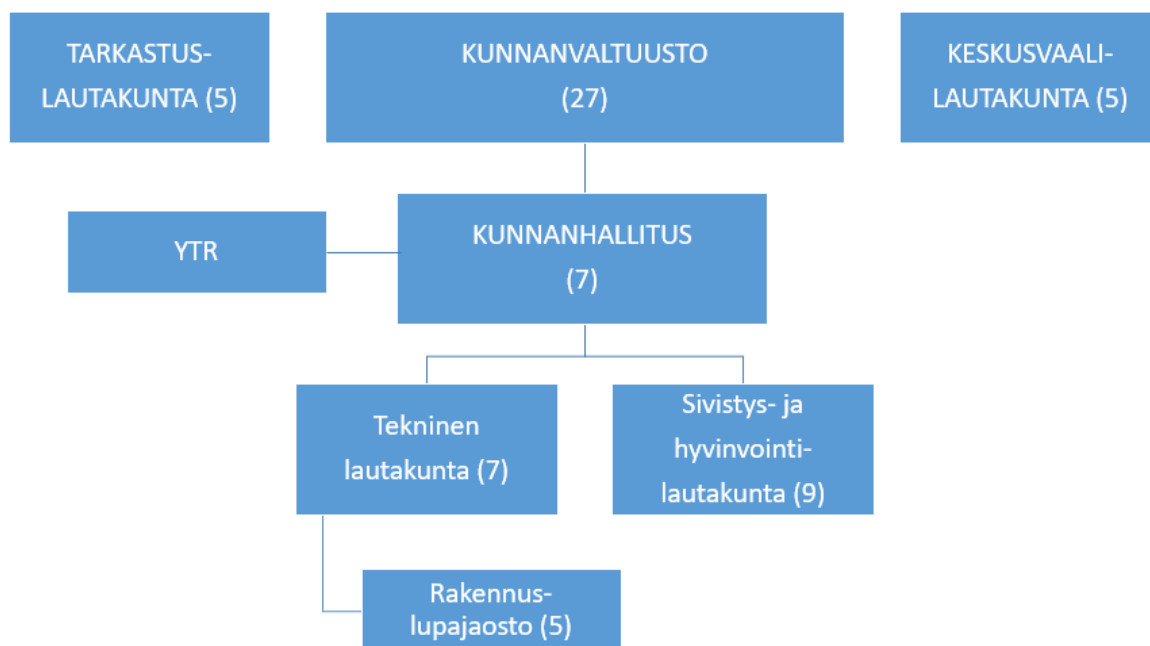
1.2 Kuntastrategia ja palveluorganisaatio

Kangasniemen kunnanvaltuuston 4.4.2022 § 23 hyväksymä kuntastrategia on perustana talouden suunnittelulle ja tavoitteiden määrittelylle kuntalain edellyttämällä tavalla. Kukin hallintokunta on päivittänyt talousarviovuoden tavoitteensa strategian linjausten mukaisesti. Strategiassa on määritelty kunnan arvoja noudattelevat toimintalinjat ja päämäärät. Uuden strategian arvoja ovat avoimuus ja vuorovaikutteisuus, inhimillisuus ja asiakaslähtöisyys sekä uudistuvuus ja kehittyminen.

Kangasniemen strategian rakenne

Alla on Kangasniemen kunnan luottamustoimielinten palveluorganisaatio, joka perustuu kunnanvaltuuston 23.5.2022 hyväksymään hallintosääntöön. Päivitetty hallintosääntö on tullut voimaan 1.6.2022.

1.3 Talousarvion laadintaperusteet

1.3.1 Talousarvion sitovuustaso

Kunnanvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden 2025 talousarviona sitovana noudatettavaksi ja taloussuunnitelmat vuosille 2026–2027 suuntaa antavina arvioina, jotka tarkentuvat talousarviovuosina. Talousarvion täytäntöönpano-ohje vahvistetaan talousarvion yhteydessä. Erillisiä käyttösuunnitelmia ei tehdä.

Talousarvio on valtuustoon nähden sitova seuraavilla talousarviokokonaisuuksilla:

- kunnanhallitus
- sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala
- tekninen toimiala
- tuloslaskelma
- investoinnit
- rahoituslaskelma

Kunnanvaltuusto päättää määrärahat ja tuloarviot sekä tavoitteet tehtäväalueittain. Investointimäärärahat myönnetään hankeryhmittäin. Talousarvio on kunnanvaltuustoon nähden sitova nettomääräisenä käyttötalouden ulkoisten erien osalta päävastuualueittain ja investointien osalta hankeryhmittäin. Rahoituslaskelman eristä pitkäaikaisten lainojen ja lyhytaikaisten lainojen yhteismäärän muutos ja antolainojen lisäys ovat valtuustoon nähden sitovia. Sitovuustasona

käyttötalouden menoihin ja tuloihin nähden on toimintakate (nettomenot). Henkilöstömenoja tai niiden säästöjä ei saa käyttää muiden menolajien katteeksi.

Määrärahojen riittävydestä, tuloarvioiden ja tavoitteiden toteutumisesta vastaavat

- tilivelvolliset luottamushenkilöt: kunnanhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet
- tilivelvolliset viranhaltijat: kunnanjohtaja, talous- ja hankepäällikkö sekä palvelukeskusten johtajat

1.3.2 Tavoitteet ja mittarit

Talousarvioon kirjatut sanalliset tavoitteet perustuvat strategiaan. Tavoitteet ja mittaristo on laadittu palvelualueittain. Mittariston käyttäminen mahdollistaa konkreettisen toteutumisen seurannan.

1.3.3 Henkilöstömenot

Kunnan palkat nousevat vuonna 2025 ennusteen mukaan nettona 2,0 %. Palkkojen kokonaisennuste on 7 576 t€. Koko henkilöstökulujen kasvu on 0,7 %. Henkilöstökuluissa on mukana kunnan osuus entisistä eläkemaxsuperusteisesta maksusta, nykyisestä tasausmaksusta yhteensä 242 t€.

1.3.4 Verotulot

Kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2025 on asetettu 9,4 %. Tuloveroprosentti ilmoitetaan vuoden 2024 alusta alkaen kymmenyksen tarkkuudella.

Kunnanvaltuusto on vahvistanut seuraavat kiinteistöveroprosentit vuodelle 2025:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,50 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,10 %
- Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 %
- Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
- Voimalaitokset	3,10 %

Vuoden 2024 veroprosentteihin ei tehty muutoksia talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä. Uutena asetettiin käyttöön voimalaitosvero.

Verotulot on talousarvioon ennustettu pääsääntöisesti Kuntaliiton veroennusteiden mukaan seuraavasti:

Verotulot €	TP2023	TA2024	TAE2025	Erotus
Kunnan tulovero	8 460 869	7 933 000	8 618 000	685 000
Kiinteistövero	2 130 229	2 303 000	2 365 000	62 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 341 204	1 949 000	1 961 000	12 000
Verotulot yhteensä	12 932 302	12 185 000	12 944 000	759 000

1.3.5 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vaikka sote-kustannukset ja ns. sote-sidonnaiset valtionosuudet poistuivat kuntien taloudesta vuonna 2023, menneet sote-kustannukset vaikuttavat kuntien valtionosuuksiin myös vuoden 2023 jälkeen. Vuoden 2022 sote-kustannusten toteuma on ratkaissut kuntien tulevan valtionosuuspohjan, koska mahdollinen puuttuva raha leikataan vuodesta 2024 alkaen kuntien valtionosuuksista.

Kangasniemen vuoden 2025 valtionosuusennuste on viimeisimmin julkaistun arvion mukaan seuraava:

Valtionosuudet €	TP2023	TA2024	TAE2025	Erotus 24/25
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tas.)	1 001 978	754 050	322 216	- 431 834
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			1 527 898	1 527 898
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	- 256 819	- 344 908	- 222 725	122 183
Verotulomenetysten korvaus	1 126 668	1 118 990	782 078	- 336 912
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	1 871 827	1 528 132	2 409 467	881 335
Valtionosuudet €/asukas (31.12.2023/5115)	366	299	471	

1.3.6 Yhteistoimintaosuudet

Kunnan käyttötalouteen sisältyvät seuraavat yhteistoimintaosuudet tai jäsenmaksut:

Organisaatio	Vuosimaksu €
E-S Maakuntaliitto	88198
KT Työntajat	4745
Suomen Kuntaliitto	11475
Mikkelin Seudun Uusyrityskeskus	9000
Veejjakaja ry	24013
Mikkelin seudun matkailu	13986
Mikkelin seutuyhteistyö	47666
Mikkelin musiikkiopisto	43000
Puulan seutuopisto	135000
Suomen Yrityskummit ry	503
Mikkelin seudun työllisyysalue	651500

2. Käyttötalousosa

2.1. Valtuuston asettamat sitovat taloudelliset tavoitteet 2025 vastualueittain

Kangasniemen kunta	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00013104 KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT 2023 -					
Toimintatuotot	416291	470356	13 %	54065	512583
Toimintakulut	-1054963	-936484	11 %	118479	-1010593
YHTEENSÄ	-638672	-466128	27 %	172544	-498010
00013304 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT 2023 -					
Toimintatuotot	73000	116150	59 %	43150	255103
Toimintakulut	-2947229	-2178556	26 %	768673	-2257101
YHTEENSÄ	-2874229	-2062406	28 %	811823	-2001997
00013004 KUNNANHALLITUS 2023 -					
Toimintatuotot	489291	586506	20 %	97215	767687
Toimintakulut	-4002192	-3115041	22 %	887152	-3267694
YHTEENSÄ	-3512901	-2528535	28 %	984367	-2500008
00030102 SIVLA/HALLINTO- JA LTK-PALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	194070	176500	-9 %	-17570	248595
Toimintakulut	-954512	-899599	6 %	54912	-986750
YHTEENSÄ	-760442	-723099	5 %	37342	-738155
00030202 ALAKOULUT 2021-					
Toimintatuotot	16000	16000	0 %	0	24652
Toimintakulut	-2418008	-2194743	9 %	223264	-2435291
YHTEENSÄ	-2402008	-2178743	9 %	223264	-2410639
00030302 YLÄKOULU 2021-					
Toimintatuotot	0	0	0 %	0	17561
Toimintakulut	-1216130	-1221617	0 %	-5487	-1403425
YHTEENSÄ	-1216130	-1221617	0 %	-5487	-1385864
00030402 LUKIO 2021-					
Toimintatuotot	45000	30000	-33 %	-15000	84453
Toimintakulut	-832891	-795562	4 %	37330	-823768
YHTEENSÄ	-787891	-765562	3 %	22330	-739315
00030502 VARHAISKASVATUS 2021-					
Toimintatuotot	88000	140000	59 %	52000	265193
Toimintakulut	-2370098	-2368112	0 %	1986	-2335949
YHTEENSÄ	-2282098	-2228112	2 %	53986	-2070756
00030602 HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA 2021-					
Toimintatuotot	180500	141278	-22 %	-39222	214508
Toimintakulut	-658832	-567993	14 %	90838	-703337
YHTEENSÄ	-478332	-426715	11 %	51616	-488829
00030002 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	523570	503778	-4 %	-19792	854961
Toimintakulut	-8450470	-8047627	5 %	402844	-8688519
YHTEENSÄ	-7926900	-7543849	5 %	383052	-7833558

Kangasniemen kunta	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00050102 TEKLA/HALLINTO- JA LTK-PALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	58390	69000	18 %	10610	86842
Toimintakulut	-590031	-621343	-5 %	-31312	-571286
YHTEENSÄ	-531641	-552343	-4 %	-20702	-484444
00050202 RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka 2021-					
Toimintatuotot	1283636	1257641	-2 %	-25995	1304636
Toimintakulut	-2458747	-2400195	2 %	58551	-2666044
YHTEENSÄ	-1175111	-1142554	3 %	32557	-1361408
00050302 RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	0	0	0 %	0	21615
Toimintakulut	-1086319	-1008118	7 %	78201	-996272
YHTEENSÄ	-1086319	-1008118	7 %	78201	-974657
00050402 VESIHUOLTOLAITOS 2021-					
Toimintatuotot	828887	830636	0 %	1749	662600
Toimintakulut	-518320	-469211	9 %	49109	-533830
YHTEENSÄ	310567	361425	16 %	50858	128769
00050002 TEKNISET PALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	2170913	2157277	-1 %	-13636	2075692
Toimintakulut	-4653417	-4498867	3 %	154550	-4767432
YHTEENSÄ	-2482504	-2341590	6 %	140914	-2691740
00000005 KANGASNIEMEN KUNTA 2023 -					
Toimintatuotot	3183774	3247561	2 %	63787	3698339
Toimintakulut	-17106080	-15661534	8 %	1E+06	-16723645
YHTEENSÄ	-13922306	-12413974	11 %	2E+06	-13025306

2.2. Hallintokuntien talousarviot ja tulokortit

2.2.1 Hallinto- ja talouspalvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN KUNNANHALLITUS

Tehtävän nimi:
KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Elinkeinopalvelujen tavoitteena on paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen. Elinkeinopalvelujen yleistavoitteisiin liittyvät yritysten tukeminen ja neuvontapalvelun kehittäminen, kuntamarkkinoinnin uudistaminen sekä matkailun ja tapahtumatuotannon edistäminen.

Toiminnan painopisteitä ovat

- aloittavien yritysten neuvontapalvelut ja yritysten omistajanvaihdoksen tukeminen
- elinkeinotoimintaa ja kunnan elinvoimaa edistävien hankkeiden suunnittelu ja toteutus
- yritysten työvoiman saatavuuden turvaaminen
- Yritysten sijoittumispalvelujen kehittäminen
- luontoon ja kulttuuriin perustuvien tapahtumien ja aktiviteettien kehittäminen
- uusien luonto- ja hyvinvointimatkailun palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus
- kuntakeskuksen elävöittäminen
- digitaalisen kuntamarkkinoinnin kehittäminen
- korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen
- paikallisten yritysten ja kunnan vuorovaikutuksen edistäminen.

Yleisenä tavoitteena on uusien yrittäjien houkuttelu alueelle sekä uusien yrittäjien ja työpaikkojen määrän kasvu ja kunnan kokonaisvetovoiman lisääminen.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kunnan henkilöstön säännöllisten yritysvierailujen toteutus. Kunnan elinkeinopalvelujen resurssien vahvistaminen (elinvoimakoordinaattorin rekrytointi). Vähintään kolmen yritystapahtuman toteutus yhteistyössä kunnan kanssa Yritysten kasvun ja innovaatiotoiminnan tukeminen tarvittaessa hankkeiden ja oppilaitosyhteistyön avulla. Tavoite: vähintään yksi yritysten kehittämishanke käynnissä	

<p>2.2 Tarjoamme yrityksille neuvontaa asiakaslähtöisesti alueellisen yhteistyöverkoston puitteissa niin omistajavaihdoksissa, yrityksen perustamisessa kuin muissa yrittäjän arjen haasteissa</p>	<p>Yhteistyö Mikkelin seudun uusyrittäjäkeskuksen kanssa.</p> <p>Seudullisen hanketoiminnan (Mikkelin seutuvaliokunnan rahoitus) tehokas hyödyntäminen Kangasniemen yritystoiminnan edistämiseksi.</p> <p>Kunnan oman yritysneuvonnan tehostaminen elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p> <p>Yritysten sijoittumispalvelujen kehittäminen ja asiakaslähtöinen paketointi (tontit, toimitilat, rahoitus, liiketoiminnan kehittäminen, asuminen, vapaa-aika jne)</p> <p>Tavoite: vähintään 12 uutta yritystä perustettu, yritysten sijoittumispalvelumalli organisoitu.</p>	
<p>2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.</p>	<p>Kunnan ja yritysten yhteisten keskustelutilaisuuksien järjestäminen säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa yhteiset aamukahvit)</p> <p>Yritysten tarvekartoitusten säännöllinen koonti elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p>	
<p>2.4 Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.</p>	<p>TE25 –uudistuksen tehokas toimeenpano yhteistyössä Mikkelin seudun työllisyysalueen kanssa.</p> <p>Lähipalvelujen turvaaminen työllisyyden hoidossa siten, että palveluohjaus toimii kustannus-tehokkaasti.</p> <p>Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen ja uuden kotouttamislain mukaisten velvoitteiden toimeenpano.</p> <p>Paikallisten yritysten rekrytoinnin tukeminen elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p> <p>Töihin Kangasniemelle -verkkopalvelujen kehittäminen</p> <p>Tavoite: Sakkomaksujen kasvun hillitseminen (uudet työllistymisen kriteerit huomioiden), jatkuva kustannusten seuranta ja arviointi.</p>	
<p>2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.</p>	<p>Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumisen kilpailutuksiin. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.</p>	
<p>2.6 Etsimme toimintamalleja, joiden avulla tuetaan paikallisten tuotteiden ja palvelujen tunnettua.</p>	<p>Toimintamalleja kehitetään yhteistyössä paikallisen yritysverkoston kanssa sekä Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen avulla. Paikallisten tuotteiden esille</p>	

	<p>nostaminen huomioidaan kunnan digimarkkinoinnissa ja monikanavaisessa viestinnässä.</p> <p>Tavoite: 2 uutta toimintamallia, joiden avulla edistetään paikallisten tuotteiden ja palvelujen tunnettuutta</p>	
--	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuin ympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa	Vähintään yhden tonttikampanjan toteutus osana kuntamarkkinointia	
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.	Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen toteutus Tavoite: yksi uusi palvelumalli etätyön edistämiseksi	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumisen seuranta yhteistyössä Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kanssa.	
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Luonnon monimuotoisuuden huomiointi eri toimialojen päätöksenteossa mm. vapaa-ajan palvelujen kehittämisen yhteydessä ja kaavoituksessa Tavoite: Karhuvuoren ja rantatorin virkistys- ja vapaa-ajan alueiden kehittäminen hankesuunnitelman mukaisesti	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Karhuvuoren virkistysalueen palvelujen ja rantatorin kehittäminen yhteistyössä paikallisten palveluyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa Tavoite: kyselyjen ja osallistavien työpajojen toteuttaminen Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen puitteissa	
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Digimarkkinointisuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen Tavoite: vähintään 1 hanke käynnissä, jolla asiaa edistetään Kunnan digitaalisen näkyvyyden seurannan kehittäminen osana kuntamarkkinointia	
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Kangasniemen kuntabrändin ja sen visuaalisen ilmeen laaja-alainen jalkauttaminen kunnan toimialojen sekä myös paikallisten yritysten, järjestöjen ja muiden sidosryhmien viestintään.	

	<p>Kuntabrändin tarinallistaminen osana markkinointiviestintää.</p> <p>Markkinointisuunnitelman teemoitus vuosikellon mukaisesti kohderyhmäajattelun mukaisesti</p> <p>Tavoite: kohderyhmäkohtaisen digimarkkinointisuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen</p>	
--	--	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Elinkeinojen ja kunnan elinvoiman kehittämisen riippuvuus hankerahoituksen saatavuudesta. Muuttoliike ja ikääntyvä väestörakenne.

Yritysten työvoiman saatavuus.

TE25 -uudistukseen liittyvä työllisyyden hoidon kustannusten nousu

Kunnan elinkeinotoimen resurssien rajallisuus.

Kansallisten ja kansainvälisten suhdanteiden vaikutus yleiseen talouskehitykseen sekä yritysten investointihalukkuuteen; inflaation, korkotason ym. vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin
Etelä-Savon maakunnan yleinen elinvoiman ja vetovoiman kehitys

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00013104 KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT 2023 -					
Toimintatuotot	416291	470356	13 %	54065	512583
Toimintakulut	-1119043	-976816	13 %	142227	-1068532
YHTEENSÄ	-702752	-506460	28 %	196292	-555949

Tehtävän nimi:

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto- ja talouspalvelut tuottavat keskitetysti kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tietohallintopalvelut sekä asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	<p>Hyvinvointialueen ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen. Etelä-Savon kumppanuusstrategian toteutumisen seuranta.</p> <p>Uusien palvelumallien luominen kunnan hyvinvointialueen välille osana toimitiloja koskevia neuvotteluja.</p>	

	<p>Kunnan kotouttamisohjelman toteuttaminen ja seuranta</p> <p>Yhteistyön rakentaminen Mikkelin seudun työllisyyspalvelujen kanssa. Järjestöjen työllistämisedellytysten turvaaminen TE-25 aloittamisen jälkeen.</p> <p>Hyte-kertoimen seuranta ja kunnan rahoitusosuuden nostaminen</p>	
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	<p>Järjestöjen roolin vakiinnuttaminen ja niiden tukeminen osana Mikkelin seudun työllisyyspalvelujen kokonaisuutta.</p> <p>Panostamme kunnan sähköisten palveluiden kehittämiseen kuntalaisille.</p> <p>Järjestöavustusten käytön seuranta.</p>	
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	<p>Vanhus- ja vammaisneuvoston aktiivisen toiminnan tukeminen ja huomioiminen osana päätöksentekoprosesseja.</p>	
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	<p>Tietohallintopalvelut huolehtivat siitä, että lukiolla on käytettävissä ajanmukaiset ICT-laitteet ja niiden määrä on riittävä.</p>	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	<p>Kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja. Kunnan henkilöstöjohtamisessa ja työsuojelussa korostuvat työyhteisötaidot, työntekijätaidot ja esimiestaidot.</p> <p>Pyrimme edistämään edelleen henkilöstön intranetin (Hiski) käyttöä tavoitteena tehokas ja tasapuolien viestintä.</p> <p>Hakijoiden määrä kunnan avoimiin työpaikkoihin.</p> <p>Panostamme perehdyttämiseen uusiin tehtäviin siirryttäessä.</p>	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	<p>Työllisyys- ja yrityspalveluiden yhteistyön tiivistäminen. Yritysten tarpeiden säännöllinen seuranta ja kartoitus.</p>	
2.4 Olemme tehokkaita ja proaktiivisia heti TE25 uudistuksen tullessa voimaan. Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.	<p>Työllisyys-, yritys- ja kotouttamispalvelujen yhteisten toimintamallien kehittäminen yhteistyössä Mikkelin seudun työllisyysalueen kanssa.</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuosuuden seuranta ja toimenpiteiden vaikutusten systemaattinen arviointi.</p>	

2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumista kilpailutuksiin. Hankintoja ositetaan aina kun se on mahdollista ja järkevää pienten yritysten mukaan saamiseksi. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.	
---	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.	Kunta edistää mahdollisuuksien mukaan valokuituverkon rakentamista ja kattavuuden parantamista. Langaton - vierailijaverkkohankkeen toteutusta jatketaan kunnan kiinteistöihin keskustan alueella.	
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Talouspalvelut vastaavat siitä, että kuntatalouden tasapainon edellyttämät tehokkaat taloushallintoprosessit ja järjestelmät edustavat kehityksen kärkeä ja mahdollistavat tarkan, läpinäkyvän ja ajantasaisen talouden seurannan kustannustehokkaasti. Taloutta tasapainotyötä tehdään etupainotteisesti talouden kriisiytymisen välttämiseksi.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tietohallintopalveluiden tietomurrot sekä laiminlyönnit tietosuojan osalta.

Järjestämisvastuuta muutokset hyvinvointialueen ja työllisyydenhoidon osalta eivät toteudu kunnan edun mukaisesti.

Kunta ei saa riittävästi työllisyysalueelta lähipalveluita työllisyyden hoitoon ja palveluohjaukseen.

Työmarkkinatuen kuntaosuus kaksinkertaistuu työllisyysuudistuksen sisärajajoiheessa.

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu.

Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Osaavan henkilöstön saaminen avaintehtäviin.

Taloushallinnon kasvavat järjestelmäkustannukset ja raportointivelvoitteiden lisääntyminen.

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00013304 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT 2023 -					
Toimintatuotot	1031888	1004781	-3 %	-27107	1053079
Toimintakulut	-3139137	-2354594	25 %	784543	-2419845
YHTEENSÄ	-2107249	-1349813	36 %	757436	-1366765

0, 1 Sisäinen tili, Ulkoinen tili 00013004 KUNNANHALLITUS 2023 -	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero	Ero-%	Tilinpäätös 2023
Täydet valtiolta saadut korvaukset	133498	0	133498	0 %	22738
Muut suoritteiden myyntituotot	1087388	1255631	-168243	-13 %	998518
Myyntituotot	1220886	1255631	-34745	-3 %	1021256
Tuet ja avustukset	165293	157506	7787	5 %	303335
Asuntojen vuokrat	62000	62000	0	0 %	62850
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	178221
Muut toimintatuotot	62000	62000	0	0 %	241071
TOIMINTATUOTOT	1448179	1475137	-26958	-2 %	1565663
Palkat ja palkkiot	-968376	-1092374	123998	11 %	-1184725
Eläkekulut	-196139	-230300	34161	15 %	-241719
Muut henkilösivukulut	-31576	-38561	6984	18 %	-71492
Henkilösivukulut	-227715	-268861	41146	15 %	-313211
Henkilöstökorvaukset	0	0	0	0 %	2136
Henkilöstökulut	-1196091	-1361235	165144	12 %	-1495800
Asiakaspalvelujen ostot	-236100	-236100	0	0 %	-242957
Muiden palveluiden ostot	-1802128	-1075390	-726738	-68 %	-1088578
Palvelujen ostot	-2038228	-1311490	-726738	-55 %	-1331536
Ostot tilikauden aikana	-44450	-35300	-9150	-26 %	-36386
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44450	-35300	-9150	-26 %	-36386
Avustukset kotitalouksille	-17500	-17500	0	0 %	-6900
Avustukset yhteisöille	-590800	-252500	-338300	-134 %	-281552
Avustukset liikelaitoksille	0	0	0	0 %	-2553
Avustukset	-608300	-270000	-338300	-125 %	-291004
Vuokrat	-338511	-322511	-16000	-5 %	-272619
Muut toimintakulut	-32600	-32600	0	0 %	-61032
Muut toimintakulut	-371111	-355111	-16000	-5 %	-333651
TOIMINTAKULUT	-4258180	-3333136	-925044	-28 %	-3488377
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2810001	-1857999	-952002	-51 %	-1922714

2.2.2 Sivistystoimen palvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän nimi:

SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Sivistus- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Toimialan edustajat osallistuvat hyvinvointialueen terveyttä edistävien toimielimien toimintaan ja yhteensovittavat maakunnallisia tavoitteita kunnan eri suunnitelmiin. Kunnallisten ja maakunnallisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden yhteensovittaminen on osoitettavissa konkreettisesti kunnan suunnitelmissa.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan valmiussuunnitelman päivitys on valmiina vuoden 2025 alussa. Valmiussuunnittelu liitetään sivistystoimen esihenkilöiden vuosisuunnittelun osaksi. Valmistetaan turvallisuuden vuosikello.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Edistämme kuntalaisten keskinäistä yhteistyötä ja osallisuutta ottamalla siihen liittyviä konkreettisia tavoitteita hyvinvointisuunnitelmaan. Kerran vuodessa pidetään kunnan toimialojen ja sidosryhmien yhteinen tilaisuus hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoisen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Järjestöjä tuetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan myöntämin avustuksin. Järjestöavustuksiin kohdenneet varat käytetään kokonaisuudessaan.	
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi –antaa suuntaviivat konkreettisille toimenpiteille. Suunnitelmaa seurataan ja päivitetään vuosittain.	

1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion toimintaedellytyksiä sekä vetovoimaisuutta pyritään lisäämään toimintoja kehittämällä sekä aktiivisella markkinoinnilla.	
3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto huolehtii palveluverkon vuosittaisesta seurannasta. Palveluverkkoa tarkastellaan ja kehitetään suhteessa palvelujen tarpeeseen. Asia todentuu lautakunnan päätöksenteossa.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinnossa kiinnitetään huomiota ilmasto-ohjelman edellyttämiin toimenpiteisiin. Hallinnossa mahdollistetaan osittainen etätyö ja suositaan etäkokouksia ja -koulutuksia muille paikkakunnille matkustamisen sijasta. Asia todentuu matkalaskutuksessa.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kansainvälisen tilanteen kiristyminen siten, että toiminnan painopisteitä joudutaan muuttamaan akuutisti eikä suunnitelmien yksilöityjä tavoitteita ole mahdollista saavuttaa. Virus pandemian paheneminen niin, että toimintaa ei voida järjestää normaalilla tavalla. Henkilöstömuutokset haastavat toiminnan vakiintumista. Kunnan taloustilanteen kiristyminen haastaa palveluiden toiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä.

Sivistys- ja hyvinvointi/Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Seutuopiston opetustunnit		4800	4300	-500
Musiikkiopiston oppilaat		46	44	-2
Avustukset yhteisöille, €		40000	40000	0
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	248595	176500	194070	17570
Toimintakulut	1059541	1009750	1059416	49666
Toimintakate	-810946	-833250	-865346	-32096
Muutos edelliseen %		2,8	3,9	

Tehtävän nimi:
VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö:
Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2. Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin.	Osallistumme valmiussuunnitelman päivitystyöhön sekä pidämme pelastussuunnitelmat ajan tasalla. Varmistamme turvallisen ympäristön lapsille ja työntekijöille varhaiskasvatuksen eri toimipaikoissa. <ul style="list-style-type: none"> • Jokainen työntekijä on tutustunut oman yksikkönsä pelastussuunnitelmaan • Perehdytys • Terveysturvallinen sisäilma • Tartutaan epäkohtiin ja turvataan hyvä työilmapiiri työpaikalla 	
1.6. Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Sitoudumme kuulemaan lapsen äänen arjessamme ja tarjoamaan lapselle turvallisen läsnä olevan aikuisen. Kohtaamme lapset perheineen yksilöllisyyttä arvostaen ja huomaamme ympärillämme hyvän. Toteutamme ja tuemme monipuolisesti leikkiä. <ul style="list-style-type: none"> • Pienryhmät • Toiveiden puu tai vastaava • Työntekijöiden pysyvyys • Päivittäiset kohtaamiset vanhempien kanssa • Monipuolisten leikkiympäristöjen luominen ja leikin arvon ymmärtäminen 	
1.8. Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen	Työskentelyssämme näkyy lämpö, ammatillisuus ja työyhteisötaidot. Sitoudumme toimimaan tiiviissä yhteistyössä eri varhaiskasvatusyksiköiden ja muiden toimijoiden kanssa. <ul style="list-style-type: none"> • Esihenkilöiden säännölliset käynnit eri varhaiskasvatusryhmissä 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset palaverit, sekä tiimien, että yksiköiden kesken • Me hengen luominen Kangasniemen varhaiskasvatukseen (esim. tiedottaminen ja yhteiset tapahtumat) 	
--	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuin ympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.8. Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta	<p>Sitoudumme kunnioittamaan ja arvostamaan luontoa. Retkeilemme säännöllisesti lähiympäristössämme ja toteutamme varhaiskasvatussuunnitelman eri osa-alueita luovasti luonnossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poistumme varhaiskasvatuksen toimipaikan alueelta kahdesti kuukaudessa • Luontokasvatus • Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen 	
3.1.1. Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	<p>Varhaiskasvatus näkyy ja viestii positiivisesti ulospäin. Yhteistyössä henkilökunnan kanssa tuodaan varhaiskasvatuksen arkea näkyville ja yhdenmukaistetaan viestintää asiakkaille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiaalia varhaiskasvatuksen markkinointiin • Tarkastellaan kriittisesti viestintäkanavien käyttöä sekä selkeytetään viestinnän toimintaohjeita 	

Varhaiskasvatus 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Läsnäolopäivät, kokopäiväiset				
Päiväkodit	16873	17670	17670	0
Perhepäivähoito	2154	2470	2470	0
Läsnäolopäivät, osapäiväiset				
Päiväkodit	6709	6650	6650	0
Perhepäivähoito	539	570	570	0
Kunnassa 0-6 v lapsia 31.10.23	205	165	160	-5
Lapsia hoitoaikaperusteinen	146	144	145	1
Lapsia subjektiivinen oikeus	0	0	0	0
Lapsia yht.	146	144	145	1
Lapset/kotihoidon tuki	17	18	18	0
Lapset/yks. hoidon tuki	1	1	1	0
Joustava/osittainen tuki	11	7	7	0
Toimintakate/lapsi	-17857	-18084	-19426	1342
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	265193	140000	88000	-52000
Toimintakulut	2872416	2926491	2904816	-21675
Toimintakate	-2607223	-2786491	-2816816	-30325
Muutos edelliseen		6,9	1,1	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00030502 VARHAISKASVATUS 2021-					
Toimintatuotot	88000	140000	59 %	52000	265193
Toimintakulut	-2904816	-2924038	-1 %	-19222	-2872416
YHTEENSÄ	-2816816	-2784038	1 %	32778	-2607224

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Henkilöstöresurssien vaihtelut.
Talouden asettamat raamit toiminnalle.
Työtehtävien kasautuminen.
Jatkuva priorisoinnin tarve.

Tehtävän nimi:
Opetus/Alakoulut

Vastuuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Alakouluissa edistetään liikunnallisuutta ja tuetaan yhdessä tekemistä yhteistyössä hyvinvointialueen oppilashuollon henkilöstön kanssa. Alakoulut toteuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen keväällä 2025 liikuntahaasteen, johon osallistuvien lapsien ja aikuisten määrä sekä liikkeiden määrä tilastoidaan.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Alakouluissa toteutetaan systemaattisesti poistumisharjoitukset, turvallisuuskävelyt sekä huolehditaan henkilöstön pelastussuunnitelmiin tutustumisesta. Kouluissa keskustellaan ja harjoitellaan henkilöstön kanssa toimintaohjeista erilaisissa turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Alakoulujen turvallisuus -työryhmä suunnittelee, kehittää ja yhdenmukaistaa kouluyksiköiden turvallisuutta. Turvallisuussuunnitelmien päivitystyö aloitetaan keväällä 2025.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Alakouluissa aloitetaan suunnittelutyö, miten tukea ikäihmisen osallistamista koulujen toimintaan. Ikäihmisten osallistaminen koulun toimintaan ja kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin ja toiminta raportoidaan lukuvuosikertomuksessa.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Alakouluissa pyritään laadukkaaseen ja innostavaan perusopetukseen. Oppilaiden saattamiseen yli nivelvaiheiden kiinnitetään erityistä huomiota. Koulujen toimintaa arvioidaan keväällä 2025 alakoulun oppilaiden toimesta. Kaikkien alakoulujen oppilaat vastaavat koulun toiminnan arviointi kyselyyn.	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista,	Toimintakulttuurin kehittämisessä kiinnitetään huomiota yhteisöllisyyden sekä koulujen välisen yhteistyön kehittämiseen. Lukuvuoden aikana alakoulun yksiköissä	

kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	toteutetaan THL:n Terveellisuuden ja turvallisuuden –tarkastukset sekä niiden yhteydessä työpaikkaselvitysten esikysely henkilöstölle.	
---	--	--

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Alakouluissa luodaan yhteyksiä paikallisiin yrityksiin. Asia kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Alakouluissa kiinnitetään huomiota ruokahävikin määrän vähentämiseen osana ilmasto-ohjelmaa. Kalliolan koulu on mukana Vihreä lippu –ohjelmassa. Asia ja toimenpiteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Koronavirusepidemian jatkumisen aiheuttamat vaikutukset koulu yhteisöjen hyvinvointiin, tilojen riittävyyteen liittyvät kysymykset etenkin Kalliolan koulussa.

Alakoulut 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Oppilaat/alakoulut	294	278	248	-30
josta esioppilaat	32	35	20	-15
toimintakate/oppilas	-10711	-10309	-12855	2546
Tuntikehys	661	639	625	-14
Kuljetusoppilaat	117	106	109	3
Keskimääräinen ryhmäkoko	17,29	16,05	16,5	0,45
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	24652	16000	16000	0
Toimintakulut	3216674	2882055	3204141	322086
Toimintakate	-3192022	-2866055	-3188141	-322086
Muutos edelliseen		10,2	-11,2	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00030202 ALAKOULUT 2021-					
Toimintatuotot	16000	16000	0 %	0	24652
Toimintakulut	-3204141	-2877584	10 %	326556	-3216674
YHTEENSÄ	-3188141	-2861584	10 %	326556	-3192022

Opetus/Yläkoulu

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamuotoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Terveyden edistämiseen liittyviä asioita mitataan kouluviihtyvyyksessä ja valtakunnallisella kouluterveyskyselyllä. Konkreettisenä esimerkkinä kunnan ulkopuolisten tukijaksojen määrän väheneminen.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen todetaan lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kouluissa järjestetään säännöllisesti terveys- ja turvallisuustarkastukset. Opintojen edistymistä sekä perusopetuksesta valmistumista seurataan.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Koulussa järjestetään yrittäjien ja vierailijoiden käyntejä oppitunneilla. Yrittäjyyteen ja taloustaitoon liittyviä valinnaiskursseja toteutetaan valintojen perusteella.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimpakyydytykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten frisbeegolf-turnaukset, kalastuspäivät ja opintoretket metsä- ja muussa luontoympäristössä.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Opiskeluhuollon ja sosiaalitoimen henkilöitä ei resursoida riittävästi Kangasniemelle uudella hyvinvointialueella.

Yläkoulu 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Oppilaat/yläkoulu	138	149	147	-2
Toimintakate/oppilas	-10042	-8199	-7967	-232
Tuntikehys	304	286	310	24
Kuljetusoppilaat	66	68	76	-8
Keskimääräinen ryhmä koko				
Vieraskuntalaiset	0	0	0	0
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	17561	0	0	0
Toimintakulut	2164767	1932686	1987021	54335
Toimintakate	-2147206	-1932686	-1987021	-54335
Muutos edelliseen		-10,0	2,8	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00030302 YLÄKOULU 2021-					
Toimintatuotot	0	0	0 %	0	17561
Toimintakulut	-1987021	-1929837	3 %	57184	-2164767
YHTEENSÄ	-1987021	-1929837	3 %	57184	-2147207

Opetus/Lukio

Vastuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritysyhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Opiskeluhoitopalvelut ovat opiskelijoiden saatavilla. Kouluviihtyvyys. Alakysely ja valtakunnallinen kouluterveyskysely mittaavat toteutumista.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Terveys- ja turvallisuustarkastukset oppimisympäristöissä. Opintojen edistymisen ajantasainen seuraaminen sekä riittävä resurssointi opetuksen järjestämiseksi oppilasaines huomioon ottaen. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä.	
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion vuosisuunnitelmaan asetetaan ajanmukaiset toiminnallisten tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan lukuvuosikertomuksessa. Lukion opiskelijamäärä ei laske.	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelemaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työnantajan järjestämään työhyvinvointikyselyyn osallistumiseen kannustetaan, koulussa järjestetään tiimi- ja yksilökehityskeskusteluja. Terveysteen- ja turvallisuuteen liittyvien tarkastuskierrosten koonneissa todettujen riskien poistamista seurataan.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Yrittäjyys - ja taloustaito kurssien ja valinnaismoduulien toteutuminen. Yrittäjien ja vierailijoiden käynnit oppitunneilla. Opiskelijoiden tet-jaksot paikallisissa yrityksissä.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämispalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten frisbeegolf turnaukset, kalastuspäivät ja opintoretet metsä- ja luontoympäristössä. Kirjattuina lukuvuosi – ja toimintasuunnitelmiin ja arviointi lukuvuoden päätteeksi.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Riittävät opiskeluhuollon palvelut ja yleinen valtakunnallinen terveystilanne. Riittävä investointirahoitus lukion sisäilman laadun parantamiseksi.

Lukio 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Oppilaat/lukio	81	88	86	-2
Toimintakate/oppilas	-11985	-11494	-12095	601
Tuntikehys	140	140	135	-5
Kuljetusoppilaat	39	41	32	-9
Keskimääräinen ryhmäkoko				
Vieraskuntalaiset	6	4	7	3
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	84453	30000	45000	15000
Toimintakulut	823768	797950	832891	34941
Toimintakate	-739315	-767950	-787891	-19941
Muutos edelliseen %		3,9	2,6	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00030402 LUKIO 2021-					
Toimintatuotot	45000	30000	-33 %	-15000	84453
Toimintakulut	-1085151	-1041477	4 %	43675	-1055269
YHTEENSÄ	-1040151	-1011477	3 %	28675	-970816

Tehtävän nimi:
VAPAA-AIKA

Vastuhenkilöt: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattuen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyykokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö, jonka tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsu. Etsivä nuorisotyö on toteutettu osaltaan hankkeen avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheilun tähtävää toimintaa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Kirjaston aukioloajat ja kävijämäärät. Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallistaminen avointen keskustelutilaisuuksien ja muiden vaikuttamiskanavien kautta. Perusnuorisotyössä ja nuorisovaltuustoin toiminnassa osallistetaan nuoria koko ajan.	
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Toiminta- ja kohdeavustukset.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Nuorisotilan säännölliset aukiolopäivät / tunnit, toimintaan osallistuvien nuorten määrä. Koulunuorisotyöhön käytetty aika ja siihen osallistuneiden määrä.	

	Kirjaston järjestämät oppitunnit ja varhaiskasvatuksen tuokioiden määrä ja niihin osallistuneiden määrä.	
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion koulunuorisotyö käytetty aika ja osallistuneiden määrä.	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työyhteisöille koulutusta ja säännölliset työyhteisöpalaverit.	
1.9 Aktivoimme kuntalaisia harrastustoimintaan. Kehitämme kuntalaislähtöisesti eri väestöryhmille kohdennettuja innostavia ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja vapaa-ajanpalveluja	Liikunnan ohjauksen määrä ja liikuntapaikkojen käyttöaste / kävijämäärä. Nuorisotoimen järjestämät tapahtumat ja niiden kävijämäärät. Kirjaston tapahtumat ja kävijämäärät. Hanketoiminnan ylläpitäminen kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Kulttuuritoimen tapahtumat ja kävijämäärät. Elokuvateatteri Kangastuksen näytösmäärät ja kävijämäärät.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Käytämme hankinnoissa ja asiantuntijapalveluissa mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä esim. harrastamisen Suomen malli	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Tarjoamme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikille kuntalaisille ja kesäasukkaille budjetin sallimissa rajoissa.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Suosimme mahdollisuuksien mukaan hiilineutraaleja vaihtoehtoja.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämispalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.	
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Panostamme digitaaliseen viestintään.	
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Viestimme vain positiivisesti.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hankerahoitteisen toiminnan osuuden epävarmuus.

Hyvinvointi ja vapaa-aika 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TAE25	Muutos TA24/25
Kirjaston kävijämäärä	49752	42000	48000	6000
Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärä	207	2500	2500	0
Liikuntapaikat, kävijämäärä	146000	125000	145000	20000
Elokuvat kävijämäärä	2553	2500	2500	0
Elokuvat, näytösmäärä	109	100	100	0
Kulttuuritapahtumien määrät	17	25	25	0
Nuorisotilan ja tapahtumien kävijämäärät	3211	2300	3000	700
Hankkeiden määrä	4	4	3	-1
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	214860	141278	180500	39222
Toimintakulut	1085649	966751	1059404	92653
Toimintakate	-870789	-825473	-878904	-53431
Muutos edelliseen		-5,2	6,5	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero €	Tilinpäätös 2023
00030602 HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA 2021-					
Toimintatuotot	180500	141278	-22 %	-39222	214860
Toimintakulut	-1059404	-966326	9 %	93077	-1085649
YHTEENSÄ	-878904	-825048	6 %	53855	-870790

0, 1 Sisäinen tili, Ulkoinen tili					
00030002 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero	Ero-%	Tilinpäätös 2023
Liiketoiminnan myyntituotot	0	0	0	0 %	466
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	32000	40000	-8000	-20 %	62620
Muut suoritteiden myyntituotot	500	500	0	0 %	7623
Myyntituotot	32500	40500	-8000	-20 %	70709
Sosiaalitoimen maksut	68000	80000	-12000	-15 %	108350
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	101000	95000	6000	6 %	111669
Maksutuotot	169000	175000	-6000	-3 %	220019
Tuet ja avustukset	291400	275278	16122	6 %	533332
Asuntojen vuokrat	13000	13000	0	0 %	14063
Muut toimintatuotot	17670	0	17670	0 %	17189
Muut toimintatuotot	30670	13000	17670	136 %	31252
TOIMINTATUOTOT	523570	503778	19792	4 %	855313
Palkat ja palkkiot	-5059348	-4854256	-205092	-4 %	-5068305
Eläkekulut	-966292	-1018718	52426	5 %	-1092237
Muut henkilösivukulut	-158481	-171355	12874	8 %	-165636
Henkilösivukulut	-1124774	-1190074	65300	5 %	-1257873
Henkilöstökorvaukset	27000	30000	-3000	-10 %	20734
Henkilöstökulut	-6157121	-6014329	-142792	-2 %	-6305444
Asiakaspalvelujen ostot	-351500	-311000	-40500	-13 %	-300155
Muiden palveluiden ostot	-2760012	-2545424	-214588	-8 %	-2814376
Palvelujen ostot	-3111512	-2856424	-255088	-9 %	-3114531
Ostot tilikauden aikana	-289194	-235815	-53379	-23 %	-298245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-289194	-235815	-53379	-23 %	-298245
Avustukset kotitalouksille	-135000	-135000	0	0 %	-121640
Avustukset yhteisöille	-45000	-45000	0	0 %	-51201
Avustukset	-180000	-180000	0	0 %	-172841
Vuokrat	-1544196	-1459274	-84922	-6 %	-1494799
Muut toimintakulut	-17925	-15755	-2170	-14 %	-68456
Muut toimintakulut	-1562121	-1475029	-87092	-6 %	-1563255
TOIMINTAKULUT	-11299948	-10761597	-538351	-5 %	-11454316
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10776378	-10257819	-518559	-5 %	-10599004

2.2.3 Tekniset palvelut

TEKNISET PALVELUT

Tehtävän nimi:

TEKNINEN/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto- ja lautakuntapalvelut pitävät sisällään lautakuntatyöskentelyn, kaavoituksen ja maankäytön, kunnan investointien rakennuttamistoiminnan, rakennusvalvonnan, vesihuoltolaitoshallinnon sekä romuajoneuvovalvonnan. Edellisten lisäksi toimintaan kuuluu myös kiinteistökartoitus-projekti.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan varautumissuunnitelma päivitetään valtuustokausittain.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kaavoitukseen varautuminen, sopivaa maa-aluetta kaavoitettavaksi ha	
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintaportaalin kautta tehdyt hankinnat kpl	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa	Tonttivaranto eri toimintoihin kpl/ha	
3.2 Laadimme Kangasniemelle uuden maankäyttöpoliittisen ohjelman	Laaditaan maankäyttöpoliittinen ohjelma kahdelle valtuustokaudelle. Kirkonkylän yleiskaavan ajantasaisuutta tarkastellaan valtuustokausittain.	
3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisuissa kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Päivitetään kiinteistöstrategia 10 vuoden välein (n. joka toinen valtuustokausi)	

3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätöyön mahdollistamiseksi.	Sähköiset lupapalvelut, haetut sähköiset luvat %	
3.5 Edistämme matkaketjujen toimivuutta ja joukkoliikenteen saavutettavuutta. Mahdollistamme sujuvan asioinnin, opiskelun ja työmatkat lähikuntiin ja sieltä Kangasniemelle.	Pyritään pitämään yllä nykyinen joukkoliikenteen taso, osallistutaan seudulliseen joukkoliikennetyöhön (kokoukset kpl)	
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kiinteistökartoitusprojektin läpi vieminen, kartoitetut kiinteistöt %	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Ilmasto-ohjelman mittarit	
3.9 Etsimme uusia energiatuotannon vaihtoehtoja, esimerkiksi aurinko- ja tuulivoima sekä biokaasu	Kaavoituksessa varaudutaan uusien energian tuotannon vaihtoehtoihin	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kaavoituksen ja investointien rakennuttamisen osalta henkilöstö- ja ostopalveluresurssit ovat merkittävin tekijä tavoitteiden toteutumisen varmistamisessa. Suurin riski kiinteistökartoitus-projektin osalta on henkilöstö ja taloudellisten resurssien riittäminen ja saatavuus. Lupapalveluissa henkilöstönmäärä on rajallinen, yhden henkilön poissaolo voi halvaannuttaa tilapäisesti koko toiminnan.

Tekla/Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2025 Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos TA24/25
Asemakaavoitettua/siihen rinnastettavaa maapohjaa ha		120	125	5
Kiinteistövero-proj. kartoitetut kiinteistöt %		75	100	25
Rakennus- ja toimenpideluvat kpl	98	130	85	-45
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP-2023	TA2024	TAE2025	Muutos
toimintatuotot	88 982	69 000	58 390	- 10 610
toimintakulut	667 758	765 740	752 177	- 13 563
toimintakate	-578776	-696 740	-693 787	2 953
Muutos-% edelliseen			0,4	

Tehtävän nimi:

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tuotamme ravitsemussuosituksia noudattavia laadukkaita ja sydänystävällisiä aterioita päivähoitoon, kouluihin ja henkilöstölle käyttäen kotimaisia raaka-aineita ja mahdollisuuksien mukaan lähellä tuotettuja elintarvikkeita. Tuotamme puhtaanapito palveluita kunnan omiin kiinteistöihin kustannustehokkaasti ja pidämme huolta kiinteistöistä puhtaanapidon avulla.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Valmiussuunnitelman päivitys, valtuustokausittain.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Ravitsemussuosituksen mukaiset ateriat ja puhdas oppimisympäristö. Asiakaspalautteet hajautettuna otantana.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Kotimaisuusasetavoite 90%, raaka-ainehankinnoissa lähiruoan huomioiminen saatavuuden mukaan ja hävikin hallinta.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kustannustehokas työ ja henkilöstön monipuolinen osaaminen sekä joustavuus ruoka- ja puhtauspalveluissa. Siivoustyön suunnittelu Atop mitoituksella, ateriasuoritteiden seuranta €/annos.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Hankintarenkaassa huomioitu vastuullisuusperiaate. Ateriakohtaisesti kotimaisuusasteen laskeminen, hävikin seurantajaksot ja uudelleen käyttö.	
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Ruokapalvelun nettisivujen päivitys lukukausittain, sisällön lisääminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kotimaan ruokatuotannon haasteet; satokaudet, sääolosuhteet ja energiaratkaisut. Tarvikkeiden toimitusvarmuus. Raaka-aineiden ja palveluiden hintojen korotukset. Henkilöstöressurssien riittävyys.

Kotimaan ruokatuotannon haasteet; satokaudet, sääolosuhteet ja energiaratkaisut. Tarvikkeiden toimitusvarmuus. Raaka-aineiden ja palveluiden hintojen korotukset. Henkilöstöressurssien riittävyys.

Ruoka- ja puhtauspalvelut 2025 Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos TA24/25
Raaka-aineiden kotimaisuusaste %	90	85	90	5
Ateria suorit määrä kpl	176540	168500	165500	-3000
Kustannukset/suorite €	3,53	3,53	3,88	0,35
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos TA23/24
toimintatuotot	1 157 822	1 045 308	1 110 576	65 268
toimintakulut	-1 102 316	-1 115 042	-1 187 501	72 459
toimintakate	55 507	- 69 734	- 76 925	-7 191
Muutos-% edelliseen			10,3	

Tehtävän nimi:

RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka

Vastuhenkilö Kunnaninsinööri

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luodaan rakenteelliset edellytykset sivistys ja hyvinvointipalveluiden tarpeisiin. Ylläpidetään ja kehitetään viihtyisää, terveellistä ja turvallista ympäristöä asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Kaavateiden kunnossapito, ei poikkeamia laatuvaatimuksista Katuvalaistus, 95 % toimivia Led valaisimien osuus %	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Liikuntapaikkojen mahdollistaminen yhdistyksille yhteistyöllä kpl ja €	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kiinteistönhoito, asiakaskysely, 2 vuoden välein Investoinnit €	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Laadukas kiinteistöhuolto, huoltokirjan ohjaama toiminta	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisuihin kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Kiinteistöstrategia: rakennusten tekninen arvotus, korjausvelan selvittäminen. Kiinteistökohtaiset PTS:t tarpeen mukaan.	
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja kunnossapito, puistot kpl, leikkivälineet kpl, nurmialueet ha, HTV, €, laatu kysely kuntalaisille (puistot, kunnan kiinteistöjen viheralueet, leikkipuistot, tori, kukkaistutukset)	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kiinteistöjen sähkön-, veden- ja lämmön kulutus, vertaaminen kiinteistöittäin Energiansäästötoimenpiteet	
3.8 Huomioimme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Luonnon hyödyntäminen liikuntapaikkana, ladut km, retkisatamat kpl Investoinnit €, asiakastytytyväisyyskyselyt	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Riskinä on kiinteistöjen käyttäjien tarpeiden muutokset ja niihin vastaaminen. Kiinteistön hoidon henkilöstöresurssien riittävyys 24/7 päivystyskiertoon. Muilta osin toiminnassa ei ole merkittäviä riskejä. Taloudellisen riskin aiheuttaa talven kesto sekä kylmyys/lumen määrä.

Rakennus ja aluetekniikka 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos TA24/25
Kiinteistöjen palvelupyynnöt kpl	953	850	850	0
Katuvalaistus, toimivat polttimot %	91,2	95	95	0
Led valaistuksen osuus %		49	65	16
Kadut, päällystetyt kadut km	18,1	18,1	18,1	0
Kadut, sorapintaiset kadut km	11,6	11,6	11,6	0
Kadut, kevyenliikenteen väylät km	10	10	10	0
Ladut km	31	31	31	0
Jäähallikausi vk	30	30	32	2
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP2023	TA2024	TAE2025	Muutos TA24/25
toimintatuotot	2 737 364	2 699 881	2 794 108	94 227
toimintakulut	2 867 731	2 566 508	2 626 175	59 667
toimintakate	-130 367	133 373	167 933	34 560
Muutos-% edelliseen			25,9	

Tehtävän nimi:
VESIHUOLTOLAITOS

Vastuhenkilö
Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen keskeytyksettä asetukset täyttävää vettä sekä vastaanottaa jätevettä ja käsitellä sitä ympäristöluvanmukaisesti.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Käyttöveden laatu, käyttövesi on asetusten mukaista.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Varautumissuunnitelma ajan tasalla, päivitetään vähintään valtuustokausittain.	

	Palvelun häiriöiden määrän minimointi. Tavoitteena on, että häiriöitä ei esiinny.	
--	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Vesihuoltolaitoksen kannattavuus, katetaan tuloilla menot, poistot, sekä 1% tuotto sijoitetulle pääomalle.	
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Jäteveden puhdistamon toiminta, puhdistetun jäteveden laatu on ympäristöluvanmukaista.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kunnan vesihuoltoverkostot ovat pääsääntöisesti rakennettu 1970-80 -luvuilla. Vaikka saneerauksia tehdäänkin vuosittain, niin ongelmia verkoston osalta tulee joka vuosi. Talouden osalta vedenkulutus vähenee, vaikkakin uusia liittyjiä tulee vuosittain. Veden käyttö tottumukset ovat muuttuneet. Kulurakenne kuitenkin kasvaa tarvikkeiden ja palveluiden kallistuessa. Tämä asettaa korotuspaineita veden ja jäteveden hintaan, joka on tällä hetkellä samassa tasossa, kuin verrokkikuntien veden hinnat. Tulevaisuudessa merkittävimpiä riskejä on osaavan henkilöstöresurssin saatavuus.

Taseyksikkö vesihuoltolaitos 2024 Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TA2024	TA2025	Muutos TA24/25
Laskutettu vesi m3	188671	190000	182000	-8000
Laskutettu jätevesi m3	133034	137000	127000	-10000
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP-2023	TA2024	TAE2025	Muutos TA24/25
toimintatuotot	711 213	830 636	828 887	- 1 749
toimintakulut	561 164	512 796	562 034	- 49 238
toimintakate	150 049	317 839	266 853	50 986
Muutos-% edelliseen			16,0	

0, 1 Sisäinen tili, Ulkoinen tili 00050002 TEKNISET PALVELUT 2021-	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero	Ero-%	Tilinpäätös 2023
Liiketoiminnan myyntituotot	838137	839886	-1749	0 %	720877
Muut suoritteiden myyntituotot	1111076	1045808	65268	6 %	1157818
Myyntituotot	1949213	1885694	63519	3 %	1878695
Yhdyskuntapalvelun maksut	64840	75450	-10610	-14 %	96001
Muut palvelumaksut	0	0	0	0 %	6200
Maksutuotot	64840	75450	-10610	-14 %	102201
Tuet ja avustukset	10000	10000	0	0 %	16334
Asuntojen vuokrat	2767908	2673681	94227	4 %	2693506
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	4646
Muut toimintatuotot	2767908	2673681	94227	4 %	2698152
TOIMINTATUOTOT	4791961	4644825	147136	3 %	4695382
Palkat ja palkkiot	-1548251	-1492110	-56141	-4 %	-1450561
Eläkekulut	-303640	-316525	12885	4 %	-309656
Muut henkilösivukulut	-49188	-52671	3484	7 %	-46040
Henkilösivukulut	-352828	-369196	16369	4 %	-355696
Henkilöstökorvaukset	5000	5000	0	0 %	3305
Henkilöstökulut	-1896079	-1856307	-39772	-2 %	-1802952
Muiden palveluiden ostot	-1145463	-1062345	-83118	-8 %	-1070907
Palvelujen ostot	-1145463	-1062345	-83118	-8 %	-1070907
Ostot tilikauden aikana	-1449013	-1413616	-35397	-3 %	-1679150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1449013	-1413616	-35397	-3 %	-1679150
Avustukset yhteisöille	-60000	-60000	0	0 %	-101113
Avustukset	-60000	-60000	0	0 %	-101113
Vuokrat	-570447	-560884	-9563	-2 %	-535799
Muut toimintakulut	-6885	-6935	50	1 %	-9048
Muut toimintakulut	-577332	-567819	-9513	-2 %	-544847
TOIMINTAKULUT	-5127887	-4960087	-167800	-3 %	-5198969
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-335926	-315262	-20664	-7 %	-503588

3. Kuntakonserni

KUNTAKONSERNI / TYTÄRYHTIÖT TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2024

Tehtävän nimi:
VUOKRATALOT OY

Vastuhenkilö
Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.5 Kehitämme Kangasniemeä asukasystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Käymme keskustelua hyvinvointialueen kanssa erityyppisten asukkaiden palvelutarpeista ja avaamme keskustelun perhekotiyrittäjien mahdollisesta toimimisesta vuokratalojen kiinteistöissä.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Huolehdimme siitä, että kunnan vuokra-asuntotarjonta vastaa kysyntää ja tukee näin yritysten työvoiman saantia. Asuntojen muuntojoustavuus ja kalustettujen asuntojen tarjoaminen.	
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Huomioimme hankintojen kriteereissä paikallisten yritysten tarjonnan noudattaen kuitenkin lakia ja hankintaohjeita.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuin ympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Sopivien vuokra-asuntojen riittävyys ja niiden käyttöaste. Tavoite 90 %.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Talojen lämmitysmuotojen muutokset hiilineutraaliin suuntaan. Sähkösovimusten ympäristövaikutusten arviointi.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asukasmäärän väheneminen kunnassa
- Työpaikkojen väheneminen kunnassa
- Väestön ikääntyminen (asunnoista iso osa sijaitsee liian kaukana vanhuksille)
- Yksin asuvien lisääntyminen, pienten asuntojen puute
- Luotonhallinnan menettäneiden määrän lisääntyminen
- Ennalta arvaamattomat vahinkotapahtumat; vesivahinko, tulipalo, ilkeävalta
- Yhtiön taloudellisen tilanteen heikkeneminen edelleen, mikä lisää korjausvelkaa ja pudottaa käyttöastetta

Tehtävän nimi:

KIINTEISTÖ OY KANGASNIEMEN TEOLLISUUSTALO

Vastuhenkilö

Kunnanhallitus/kunnanjohtaja/tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen kunnan omistaman kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalon tehtävänä on teollisuus- ja liiketilojen omistus, hallinta, rakentaminen, myynti/vuokraus erityisesti kasvaville (toimiville) ja uusille, uutta henkilöstöä merkittävästi työllistävillä ja palkkaavilla yrityksillä. Lisäksi Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalo vastaa yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa kiinteistöyhtiön omistamien teollisuuskiinteistöjen teknisestä isännöinnistä.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Vuokraamme Kangasniemen yrityksille toimitiloja yritysten tarpeet huomioiden. (vuokratut neliöt)	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kannattava toiminta, kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiloja vuokranneiden yritysten heikon taloustilanteen takia kasvavat vuokrasaamiset.

4. Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuloslaskelmakaavassa tuotto- ja kululajeittain. Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostuksen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jakotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Toimintatuotot ja –kulut

Toimintatuottojen ja kulujen muutokset käyvät ilmi käyttötalousosan lautakunta-kohtaisista taulukoista.

Verotulot

Talousarvion verotulot perustuvat Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon tietoihin sekä valtuuston päätökseen veroprosenteista vuodelle 2023. Verotuloja ennustetaan kertyvän talousarviovuonna 12,9 M€.

Verotulojen muodostumista on avattu talousarviokirjan kappaleessa 1.3.4.

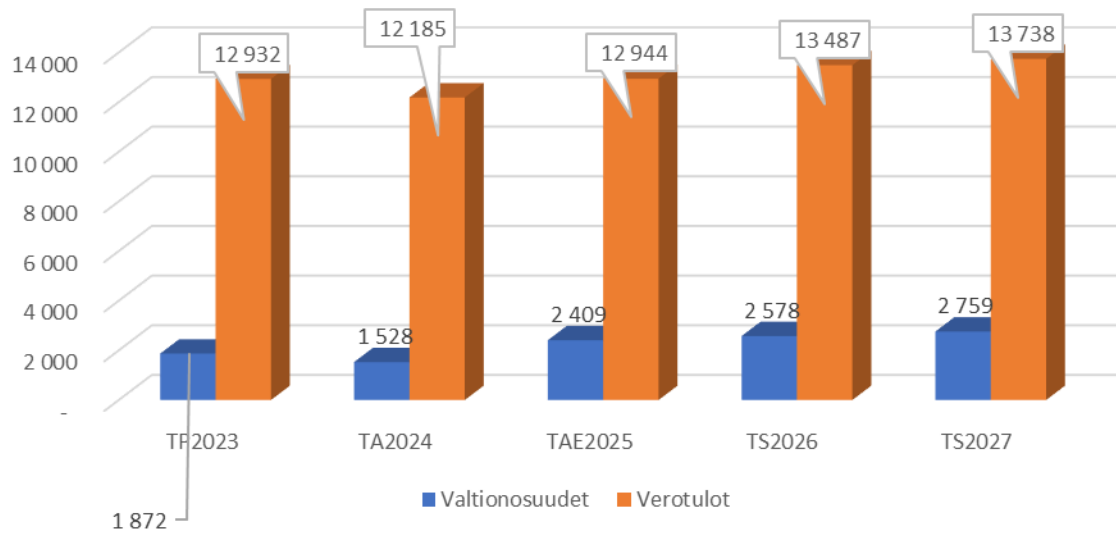
Valtionosuudet

Valtionosuuksia ennakoidaan talousarviovuodelle 2,4 M€.

Valtionosuuksien muodostumista on avattu talousarviokirjan kappaleessa 1.3.5.

Kaaviokuva esittää Kangasniemen kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä vuosina 2023 - 2025 ja arviot vuosille 2026-2027.

Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys 2023-2027, 1 000 €

00000005 KANGASNIEMEN KUNTA 2023 -

Tuloslaskelma

1 Ulkoinen tili	Talousarvio 2025	Talousarvio 2024	Ero	Ero-%	Tilinpäätös 2023
Myyntituotot	1 133 135	1 247 886 -	114 751	-9 %	987 863
Maksutuotot	233 840	250 450 -	16 610	-7 %	319 727
Tuet ja avustukset	466 693	442 784	23 909	5 %	853 001
Muut toimintatuotot	1 350 106	1 306 441	43 665	3 %	1 537 748
TOIMINTATUOTOT	3 183 774	3 247 561 -	63 787	-2 %	3 698 339
Palkat ja palkkiot	- 7 575 975 -	- 7 438 740 -	137 235	-2 % -	7 703 591
Henkilösivukulut	- 1 705 316 -	- 1 828 131	122 815	7 % -	1 926 781
Henkilöstökorvaukset	- 32 000	- 35 000 -	3 000	-9 %	26 175
Henkilöstökulut	- 9 249 292 -	- 9 231 871 -	17 420	0 % -	9 604 197
Asiakaspalvelujen ostot	- 587 600 -	- 547 100 -	40 500	-7 % -	543 112
Muiden palveluiden ostot	- 3 638 139 -	- 2 749 220 -	888 919	-32 % -	3 037 538
Palvelujen ostot	- 4 225 739 -	- 3 296 320 -	929 419	-28 % -	3 580 650
Ostot tilikauden aikana	- 1 782 657 -	- 1 684 731 -	97 926	-6 % -	1 964 816
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 782 657 -	- 1 684 731 -	97 926	-6 % -	1 964 816
Avustukset kotitalouksille	- 152 500 -	- 152 500 -	-	0 % -	128 540
Avustukset yhteisöille	- 695 800 -	- 357 500 -	338 300	-95 % -	433 866
Avustukset liikelaitoksille	- -	- -	-	0 % -	2 553
Avustukset	- 848 300 -	- 510 000 -	338 300	-66 % -	564 958
Vuokrat	- 942 682 -	- 900 429 -	42 253	-5 % -	870 489
Muut toimintakulut	- 57 410 -	- 55 290 -	2 120	-4 % -	138 535
Muut toimintakulut	- 1 000 092 -	- 955 719 -	44 373	-5 % -	1 009 025
TOIMINTAKULUT	- 17 106 080 -	- 15 678 641 -	1 427 438	-9 % -	16 723 645
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	- 13 922 306 -	- 12 431 081 -	1 491 225	-12 % -	13 025 306
Verotulot	12 944 000	12 185 000	759 000	6 %	12 932 302
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1 627 389	409 142	1 218 247	298 %	745 159
Muut valtionosuudet	782 078	1 118 990 -	336 912	-30 %	1 126 668
Valtionosuudet	2 409 467	1 528 132	881 335	58 %	1 871 827
Korkotuotot	15 000	10 000	5 000	50 %	24 485
Muut rahoitustuotot	252 000	252 000	-	0 %	275 634
Korkokulut	- 297 000 -	- 256 000 -	41 000	-16 % -	279 745
Muut rahoituskulut	- -	- -	-	0 % -	1 452
Rahoitustuotot ja -kulut	- 30 000	6 000 -	36 000	-600 %	18 922
VUOSIKATE	1 401 161	1 288 051	113 110	9 %	1 797 745
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 596 656 -	- 1 596 656	-	0 % -	1 672 462
TILIKAUDEN TULOS	- 195 495 -	308 605	113 110	37 %	125 283
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	- 195 495 -	308 605	113 110	37 %	125 283

5. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointien lisäksi.

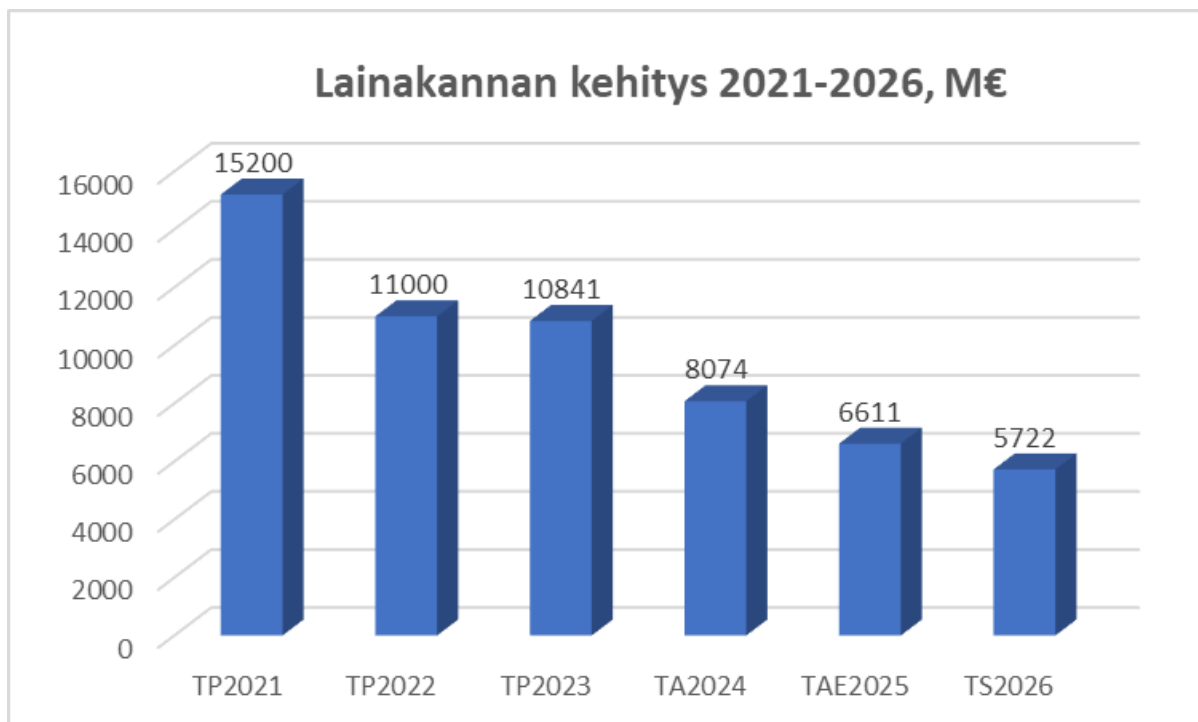
Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla tarkoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma.

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituslaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Alla olevassa kaaviossa on kuvattu kunnan lainakannan kehitystä vuosina 2021-2026.

Rahoituslaskelma 1 000 €						
		TP2023	TAE2024	TAE2025	TS2026	TA2027
Tulorahoitus						
Vuosikate	+	1 798	1 408	1 401	1 843	1 919
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-163				
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-868	-1 784	-2 283	-2 283	-2 283
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0	200	390	390	390
Pysyvien vast.invest.luov.voitot	+	178	0	0	0	0
Investoinnit netto		-690	-1 584	-1 893	-1 893	-1 893
Toiminnan ja invest.rahavirta	+/-	945	-176	-492	-50	26
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-	0				
Antolainasaamisten vähennykset	+	142	0	143	18	18
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 463	-1 500	-1 463	-889	-574
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	1 500	-500			
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalm.muutokset						
Toimeksiantojen muutokset		-114				
Vaihto-omaisuuden muutos		0				
Pitkäaikaisten saamisten muutos		994				
Lyhytaikaisten saamisten muutos						
Korottomien velkojen muutos		-1 898				
Rahoituksen rahavirta		-839	-2 000	-1 320	-871	-556
Rahavarojen muutos		106	-2 176	-1 812	-921	-530
Kassavarat 31.12.		377				
Kassavarat 01.01		271				
Kassavarojen muutos		106	0	0	0	0
Lainakanta 31.12.		10 841	8 074	6 611	5 722	5 148
€/asukas		2 119	1 593	1 319	1 154	1 050
Antolainakanta 31.12		769	900	757	739	721
€/asukas		150	178	151	149	147
Nettolainakanta 31.12		10 072	7 174	5 854	4 983	4 427
€/asukas		1 969	1 416	1 168	1 005	903
Asukasmäärä 31.12.		5 115	5067	5011	4 957	4 904

6. Taloussuunnitelma

00000005 KANGASNIEMEN KUNTA 2023 -				
1 Ulkoinen tili	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan myyntituotot	839 886	838 137	854 900	871 998
Täydet valtiolta saadut korvaukset	-	133 498	133 498	133 498
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	40 000	32 000	32 000	32 000
Muut suoritteiden myyntituotot	368 000	129 500	129 500	129 500
Myyntituotot	1 247 886	1 133 135	1 149 898	1 166 996
Sosiaalitoimen maksut	80 000	68 000	60 000	55 000
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	95 000	101 000	101 000	101 000
Yhdyskuntapalvelun maksut	75 450	64 840	50 000	47 000
Muut palvelumaksut	-	-	-	-
Maksutuotot	250 450	233 840	211 000	203 000
Tuet ja avustukset	442 784	466 693	466 693	466 693
Asuntojen vuokrat	1 306 441	1 332 436	1 359 085	1 386 266
Muut toimintatuotot	-	17 670	-	-
Muut toimintatuotot	1 306 441	1 350 106	1 359 085	1 386 266
TOIMINTATUOTOT	3 247 561	3 183 774	3 186 675	3 222 955
Palkat ja palkkiot	7 438 740	7 575 975	7 727 495	7 882 044
Eläkekulut	1 565 543	1 466 071	1 495 392	1 525 300
Muut henkilösivukulut	262 588	239 246	244 031	248 912
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>1 828 131</i>	<i>1 705 316</i>	<i>1 739 423</i>	<i>1 774 212</i>
Henkilöstökorvaukset	35 000	32 000	32 640	33 293
Henkilöstökulut	9 231 871	9 249 292	9 434 278	9 622 963
Asiakaspalvelujen ostot	547 100	587 600	605 228	616 122
Muiden palveluiden ostot	2 749 220	3 638 139	3 685 435	3 751 773
Palvelujen ostot	3 296 320	4 225 739	4 290 663	4 367 895
Ostot tilikauden aikana	1 684 731	1 782 657	1 805 832	1 838 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 684 731	1 782 657	1 805 832	1 838 337
Avustukset kotitalouksille	152 500	152 500	152 500	152 500
Avustukset yhteisöille	357 500	695 800	695 800	695 800
Avustukset liikelaitoksille	-	-	-	-
Avustukset	510 000	848 300	848 300	848 300
Vuokrat	900 429	942 682	970 962	1 048 639
Muut toimintakulut	55 290	57 410	59 132	63 863
Muut toimintakulut	955 719	1 000 092	1 020 094	1 112 502
TOIMINTAKULUT	15 678 641	17 106 080	17 399 166	17 789 997
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	12 431 081	13 922 306	14 212 491	14 567 042
Verotulot	12 185 000	12 944 000	13 487 000	13 738 000
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	409 142	1 627 389	-	-
Muut valtionosuudet	1 118 990	782 078	-	-
Valtionosuudet	1 528 132	2 409 467	2 578 130	2 758 599
Korkotuotot	10 000	15 000	-	-
Muut rahoitustuotot	252 000	252 000	-	-
Korkokulut	256 000	297 000	-	-
Muut rahoituskulut	-	-	-	-
Rahoitustuotot ja -kulut	6 000	30 000	10 000	10 000
VUOSIKATE	1 288 051	1 401 161	1 842 639	1 919 557
Poistot ja arvonalentumiset	1 596 656	1 596 656	2 400 000	2 200 000
TILIKAUDEN TULOS	308 605	195 495	557 361	280 443
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	308 605	195 495	557 361	280 443

7. Investoinnit

Inv: uusinvestointi (U), laajennusinvestointi (L), korvausinvestointi (K)

Palv: palvelutuotannon määrän lisäys (PM), palvelukyvyn parantaminen (PP), tuotannon tehostaminen (TT), ylläpito (Y)

KIINTEÄ OMAISUUS	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Kiinteän omaisuuden osto	200 000	200 000	200 000	-	-	
Kiinteän omaisuuden myynti	200 000	200 000	200 000	-	-	
Kiinteä omaisuus yhteensä	0	0	0			
TALONRAKENNUS	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Koittilan koulu						
- PTS mukaiset saneeraukset	0	30 000	50 000	K	Y	
Beckerin koulu						
- PTS mukaiset saneeraukset	0	50 000	100 000	K	Y	
- Aidan saneeraus	0	30 000	0	K	Y	
- Pihan saneeraus	20 000	150 000	0	U	PP	
Kalliolan koulu						
- PTS mukaiset saneeraukset	0	50 000	100 000	K	Y	
Lukio						
- Salaoja/sadevesi saneeraus	180 000	0	0	K	Y	
- Pihan saneeraus	0	10 000	10 000	U	PP	
- PTS mukaiset saneeraukset	0	50 000	100 000	K	Y	
Ympäristöterveyshuolto						
- Salaoja- ja sadevesisaneeraus	0	100 000	0	K	Y	
Tehomet 2 halli						
- lämmitysjärjestelmän saneeraus	265 600	0	0	K	PP	
Yritystilojen kunnostus	20 000	20 000	20 000	K	PP	
Päiväkoti						
- Keskiosan peruskorjaus	500 000	500 000	0	K	PP	
Palveluasunnot A ja B						
- Sokkeli ja sadevesisaneeraus	60 000	0	0	K	Y	
Sähköautojen latauspisteet	20 000	0	0	U	PP	
Rakennusautomaation saneeraus	50 000	50 000	50 000	K	Y	
Kiinteistöjen peruskorjaus, erikseen nimetyt kohteet	10 000	10 000	10 000	K	Y	
Talonrakennus yhteensä	1 125 600	1 050 000	440 000			
Valtionosuudet + investointituki	79 680	45 000	0			
TALONRAKENNUS NETTO	1 045 920	1 005 000	440 000			
LIIKUNTA-ALUEET	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Jäähalli						
- Vesikatesaneeraus	0	600 000	0	K	Y	
- Kylmälaitteet	0		200 000	K	Y	
- Rakennesaneeraus	0	10 000	0	K	Y	
Tenniskentän/ulkokaukalon saneeraus	0	30 000	0	K	Y	
Urheilukentän nurmen saneeraus	0	100 000	0	K	Y	
Huoltorakennus						
- rakennuksen peruskorjaus tai uusi (ehdollinen)	0	10 000	300 000	K	PP	tionavustusta
Uimalan saneeraus	8 500	0	0	K	Y	
Liikuntapuisto	168 000	47 000	0	U	PP	
Tekonurmi (kumirouhe)	0	0	500 000	U	PM	tionavustusta
Liikunta-alueet yhteensä	176 500	797 000	1 000 000			
Valtionosuudet + investointituki	110 000	33 500	0			
LIIKUNTA-ALUEET NETTO	66 500	763 500	1 000 000			

KAAVATIET	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Päällistysaneeraukset	50 000	50 000	50 000	K	PP	
Kankaistentien saneeraus	0	150 000	0	K	PP	
Tervaniementien klv	150 000	0	0	U	PP	
Kiviniementien ajoradan päällistys	0	20 000	20 000	U	PP	
Katuvalaistus						
- Kiviniementien valaistus	0	20 000	0	U	PM	
- Teollisuustien valaistus	0	80 000	0	U	PM	
- Valaistuksen muutos LED tekniikkaan	30 000	30 000	30 000	K	TT	
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantie	0	30 000	0	U	PM	Varaus
Liikenneturvallisuuskohteet	20 000	20 000	20 000	U	PP	
Asuinalueiden sorapintaisten katujen asfaltointit	0	150 000	200 000	K	PP	
Kaavatiet yhteensä	250 000	550 000	320 000			
Valtionosuudet + investointituki	0	0	0			
KAAVATIET NETTO	250 000	550 000	320 000			
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Anni Swanin puiston saneeraus	12 500	10 000	10 000	U	PP	varaus
Torin kehittäminen	10 000	10 000	10 000	U	PP	
Kiviniemen leirintäalueen kehittäminen	30 000	0	0	K	PP	varaus
VT13 Kiertoliittymän taideteoksen valaistus	20 000			U	PP	
Tonttien tasaus	0	40 000	40 000	U	PP	varaus
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	72 500	60 000	60 000			
Valtionosuudet + investointituki	0	0	0			
PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO	72 500	60 000	60 000			
IRTAIMISTO	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Abittiluokan varustelu	10 000	10 000	0	U	PP	
Juoksumatot	10 000	0	0	U	PP	
Kameravalvonnat	30 000	30 000	30 000	U/K	PP	
Siivouskoneet/kylmiö	8 500	0	0	K	Y	
Kalustehankinnat yhteensä	58 500	40 000	30 000			
Valtionosuudet + investointituki	0	0	0			
KALUSTEHANKINNAT YHTEENSÄ	58 500	40 000	30 000			
ICT-HANKINNAT	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Verkkopalvelut	0	0	0			
Viestintä	10 000	10 000	40 000	U	PP	
Järjestelmät	30 000	20 000	20 000	K	Y	
Infra	85 000	100 000	35 000	U	PP	
ICT-hankinnat yhteensä	125 000	130 000	95 000			
Valtionosuudet + investointituki	0	0	0			
ICT-HANKINNAT YHTEENSÄ	125 000	130 000	95 000			
Irtaimistohankinnat yhteensä	183 500	170 000	125 000			
Valtionosuus	0	0	0			
Irtaimistohankinnat netto	183 500	170 000	125 000			

AINEETON KÄYTTÖMAISUUS	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Osakkeet	0	0	0			
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	0	0	0			

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	2 008 100	2 827 000	2 145 000			
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	389 680	278 500	200 000			
INVESTOINNIT NETTO	1 618 420	2 548 500	1 945 000			

Epävarmat kohteet, määräraha haetaan erikseen	TA-2024	TS-2025	TS-2026	Inv	Palv	Huom!
Sepäntien loppuosa	80 000	0	0			mikäli alue rakentuu
Sepäntien loppuosan vesihuolto	30 000	0	0			mikäli alue rakentuu
Yhteensä	110 000	0	0			

VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
Linjaverkostojen saneeraus	250 000	100 000	100 000	K	Y	
Puhdistamon saneeraus						
- hajukaasujen poisto	30 000	0	0	U	PP	Varaus
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantien vesihuolto	0	10 000	0	U	PM	Varaus
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	280 000	110 000	100 000			
Valtionosuudet	0	0	0			
VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO	280 000	110 000	100 000			

	TA-2025	TS-2026	TS-2027	Inv	Palv	Huom!
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	2 288 100	2 937 000	2 245 000			
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	389 680	278 500	200 000			
INVESTOINNIT NETTO	1 898 420	2 658 500	2 045 000			

Liite 1 Talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeet

Talousarvion 2025 täytäntöönpanosta ja noudattamisesta kunnanhallitus antaa seuraavat ohjeet:

1. Talousarviosta

Talousarvio 2025 on -195 495 euroa alijäämäinen.

Henkilöstömenojen määrärahavajetta ei saa käyttää muihin toiminnan menoihin.

Kunnanhallitus ja –valtuusto päättävät tarvittaessa talouden sopeuttamistoimenpiteistä, kun taloussuunnitelmavuosia tarkennetaan talousarviovuosiksi.

2. Talousarvion sitovuus

Käyttötalouden määrärahat ja sitovuustaso:

Kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion mukaiset vastuualueiden BRUTTOMENOT JA TULOARVIOT ja sitovat toiminnalliset tavoitteet.

Talousarviosta poikkeaminen vuositasolla edellyttää valtuuston hyväksyntää.

Tarvittava lisämääräraha tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan ko. hallintokunnan ja viime kädessä koko kunnan määrärahoista.

Hallintokuntien ylittävät määrärahan siirrot tulee viedä hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Investointien määrärahat:

Tekninen lautakunta päättää investointimäärärahojen siirroista ryhmien sisällä ja kunnanhallitus päättää investointimäärärahojen siirroista ryhmien välillä.

Yli 300 000 euron investointimäärärasiiirrot tuodaan kunnanvaltuustoon erikseen hyväksyttäväksi.

Investointien sitovuustaso:

Talonrakennus	ryhmänä	
Irtaimisto	ryhmänä	
Liikunta-alueet	ryhmänä	
Atk-hankinnat	ryhmänä	
Kaavatiet	ryhmänä	
Puistot ja yleiset alueet	ryhmänä	
Vesi- ja viemärilaitos	ryhmänä	Taseyksikkö 1.1.2016 alkaen

Rahoituksen sitovuustaso:

Valtionosuudet

Verotulot

Rahoitustuotot ja –kulut

3. Käyttösuunnitelma ja laskujen hyväksyminen

Toiminta- ja hallintosäännön 57 §:n mukaan kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat (osasto/kustannuspaikkatasolla tulot, menot ja nettomenot). Lisäksi kunnanhallitus ja lautakunnat määräävät vuosittain tai tarvittaessa ne henkilöt (ammattinimikkeet), joilla on oikeus hyväksyä toimialan laskut.

4 Talousarvioraportointi

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle neljä (4) kertaa vuodessa. Kunnanhallitukselle raportoidaan taloudesta kuukausittain.

5 Asiaksmaksusaaaviin liittyvien liिकासuoritusten palautukset asiakkaille

Maksusaaavien ja myyntilaskujen liिकासuoritusten osalta asiakkaille palautetaan yli 22 euron suoritukset.

6 Laskujen käsittely

Ostolaskut on käsiteltävä viipymättä. Tämä tarkoittaa sitä, että ilman painavaa estettä ostolaskujen tulee kiertää tarkastus-/ja hyväksyntäketju kahdeksan vuorokauden sisällä. Eryteisesti tulee kiinnittää huomiota useissa eri yksiköissä kiertävien laskujen sujuvaan ja nopeaan käsittelyyn ja arvonlisäveron oikeellisuuteen. Sisäisen laskituksen osalta palvelun myyjä laatii sisäiset laskut siten, että sisäinen laskutus on ajan tasalla seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Laskujen tehokkaalla käsittelyllä vältetään tarpeettomat viivästyskorkokustannukset.

7 Irtaimistohankinnat ja hankintarajat

Käyttöomaisuuden aktivointiraja on 8 000 euroa ja tätä pienemmät hankinnat kirjataan käyttötalouden menoksi. Epäselvissä, harkintaa vaativissa tapauksissa tulee kirjauksesta neuvotella taloushallinnon kanssa.

Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia, joka määrittää kynnysarvot seuraavasti:

Hankinnan kohde	Kansallinen kynnyksarvo €	EU-kynnyksarvo €
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000	221 000
Rakennusurakat	150 000	5 538 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000	

Kynnyksarvojen alle jäävien hankintojen osalta noudatetaan kunnan omaa hankintaohjetta.

Hankintavaltausrajat ovat seuraavat:

Kuka tai mikä	Hankinnan arvo €, alv 0 %	Täsmennys
Tulosalueen esimiehet	<20 000	
Toimialajohtajat	<60 000	
Tekninen johtaja	<150 000	Rakennusurakat
Lautakunnat ja kunnanhallitus	60 000 - 215 000	Tavara- ja palveluhankinnat
Lautakunnat ja kunnanhallitus	150 000 – 500 000	Rakennusurakat
Kunnanhallitus	<215 000	Tavara- ja palveluhankinnat
Kunnanhallitus	>500 000	Rakennusurakat

Liite 2 Henkilöstösuunnitelma

Kangasniemen kunnan kokonaishenkilöstömäärä oli 31.12.2023 tilanteen mukaan 197 henkilöä (191 henkilöä 31.12.2022), joista 151 oli vakinaisessa ja 35 määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa, joista työllistämistuella 11 henkilöä. Vakinaisesta henkilöstöstä miehiä oli 38, eli 19,3 %.

Henkilöstösuunnitelmassa ei ole mukana eri työllistämistoimien kautta kuntaan palkkatuella palkatut ja lyhyet määräaikaisuudet.

Henkilöstösuunnitelma / vakanssiluettelo	TP23	TA 2024	TA 2025	MUUTOS 24-25	TS 2026	TS 2027
Konsernijohto ja elinkeinopalvelut	2.0	2.0	3.0	0.8	2.8	2.0
Kunnanjohtaja	1	1	1	0.0	1	1
ma. elinkeinokehittäjä	1	1	0	-1.0	0	0
ma.elinvoimakoordinaattori	0	0	1	1.0	1	1
ma. projektipäällikkö	0	0.2	1	0.8	0.8	0
Hallinto- ja talouspalvelut	14.5	15.0	11.5	-3.5	11.5	11.5
Hallinto- ja henkilöstöpalvelut	5.0	5.0	5.0	0.0	5.0	5.0
Hallintojohtaja	1	1	1	0.0	1	1
Henkilöstöasiantuntija	1	1	1	0.0	1	1
Johdon sihteeri	1	1	1	0.0	1	1
Markkinointisihteeri	1	1	1	0.0	1	1
Palveluneuvoja	1	1	1	0.0	1	1
Talouspalvelut	2.0	2.5	3.0	0.5	3.0	3.0
Talous- ja hankepäällikkö	1	1	1	0.0	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1	0.0	1	1
Toimistos sihteeri	0	0.5	1.0	0.5	1	1
Tietohallintopalvelut	3.5	3.5	3.5	0.0	3.5	3.5
Tiedonhallintasihteeri	1	1	1	0.0	1	1
ICT-suunnittelija	1	1	1	0.0	1	1
ICT-asiantuntija	1.5	1.5	1.5	0.0	1.5	1.5
Työllisyyspalvelut	4.0	4.0	0.0	-4.0	0.0	0.0
Työllisyyskoordinaattori	1	1	0	-1.0	0	0
Yksilövalmentaja	1	1	0	-1.0	0	0
ma työsuunnittelija	2	2	0	-2.0	0	0
Sivistystoimi hallinto- ja lautakuntapalvelut	4.0	4.0	2.5	-1.5	2.5	2.5
Sivistys- ja hyvinvointijohtaja	1	1	1	0.0	1	1
Koulusihteeri	1	1	0	-1.0	0	0
ma. sivistystoimen toimistos sihteeri	1	1	0	-1.0	0	0
Hyvinvointikoordinaattori	0	0	0.5	0.5	0.5	0.5
Palvelusuunnittelija	1	1	1	0.0	1	1
Sivistystoimi/kirjasto- ja kulttuuritoimi	7.0	5.5	5.0	-0.5	5.0	5.0

Kirjaston johtaja	1	1	0.5	-0.5	0.5	0.5
Kirjastonhoitaja	1	1	1	0.0	1	1
Kirjastovirkailija	3.5	2.5	2.5	0.0	2.5	2.5
Kulttuurisihteeri	1	1	1	0.0	1	1
ma. ohjaaja	0.5	0	0	0.0	0	0
Sivistystoimi/hyvinvointi-, nuoriso ja vapaa-aika	5.0	6.0	5.5	-0.5	4.0	4.0
Nuorisosihteeri	1	1	1	0.0	1	1
Liikuntas sihteeri	1	1	1	0.0	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	0.0	1	1
ma. erityisnuorisotyöntekijä	1	1	0	-1.0	0	0
ma. Nuoriso-ohjaaja	1	2	1.5	-0.5	0	0
Yksilövalmentaja	0	0	1	1.0	1	1
Sivistystoimi/varhaiskasvatus	43.5	42.5	43.0	0.5	43.0	43.0
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	0.0	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja/apulaisjohtaja	1	1	1	0.0	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	2	1	-1.0	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	7	6	8	2.0	8	8
Varhaiskasvatuksen sosionomi	0	1	1	0.0	1	1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	16	15	15	0.0	15	15
Ryhmäperhepäivähoitaja	1	2	2	0.0	2	2
Päiväkotihuoltaja	1	1	1	0.0	1	1
Perhepäivähoitaja	2	2	2	0.0	2	2
Päiväkotiaivustaja	0	1	1	0.0	1	1
ma. Päiväkotiaivusta		1	1	0.0	1	1
ma. Varhaiskasvatuksen opettaja	1	1	1	0.0	1	1
ma. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0.5	0.5	0	-0.5	0	0
ma. Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	7	8	5	-3.0	5	5
ma. Päiväkotihuoltaja	2	0	1	1.0	1	1
ma. Päiväkotiaivustaja	2	0	1	1.0	1	1
ma. varhaiskasvatuksen sosionomi	1	0	1	1.0	1	1
Opetustoimi/alakoulut	38.5	36.0	32.0	-4.0	29.0	29.0
Alakoulujen rehtori	1	1	1	0.0	1	1
Esiluokanopettaja	2	2	2	0.0	1	1
Luokanopettaja	14	16	13	-3.0	13	13
Erityislukanopettaja	2	2	1	-1.0	1	1
Laaja-alainen erityisopetuksen tuntiopettaja	1	1	1	0.0	1	1
Erityisopettaja	1	1	2	1.0	2	2
tuntiopettaja	0.5	0	0	0.0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	8	10	10	0.0	10	10
ma. laaja-alainen erityisopettaja	1	0	0	0.0	0	0

ma. luokanopettaja	3	0	0	0.0	0	0
ma. Resurssiopettaja	1	1	0	-1.0	0	0
ma koulunkäynninohjaaja	2	0	1	1.0	0	0
ma. Koulunkäynninohjaajat (opso)	1	2	1	-1.0	0	0
ma. valmistavan opetuksen opettaja	1	0	0	0.0	0	0
Opetustoimi/Lukio ja yläkoulu	28.0	27.0	25.5	-1.5	26.0	26.0
Yläkoulun ja lukion rehtori	1	1	1	0.0	1	1
Oppilaanohjaaja	1	1	1	0.0	1	1
Lehtori	12	12	12	0.0	12	12
Päätoiminen tuntiopettaja	8	8	6.5	-1.5	7	7
Erityisopettaja	2	2	2	0.0	2	2
Koulunkäynninohjaaja	2	2	3	1.0	3	3
ma. Koulunkäynninohjaajat	1	0	0	0.0	0	0
ma. Oppilaanohjaaja	1	1	0	-1.0	0	0
Tekninen toimi	20	19	17.5	-1.5	17.5	17.5
Tekninen johtaja	1	1	1	0.0	1	1
Toimistos sihteeri	2	2	1	-1.0	1	1
rakennustarkastaja	1	1	1	0.0	1	1
kunnaninsinööri	1	1	1	0.0	1	1
puistopuutarhuri	1	1	1	0.0	1	1
kunnossapitomestari (ent. maankäyttötekniikko)	1	1	1	0.0	1	1
(ammattimies) kiinteistöhoitaja	3	3	2.5	-0.5	2.5	2.5
kiinteistötyönjohtaja	1	1	1	0.0	1	1
vesihuoltolaitoksen hoitaja	3	3	3	0.0	3	3
vesihuoltolaitoksen vastaava hoitaja	1	1	1	0.0	1	1
liikuntapaikkahoitaja	3	3	3	0.0	3	3
ma. projektityöntekijä	2	1	1	0.0	1	1
Ruoka- ja puhtauspalvelut	21.0	20.0	21.0	1.0	21.0	21.0
Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö	1	1	1	0.0	1	1
Kokki	2	2	2	0.0	2	2
Ruokapalvelutyöntekijä	3	3	3	0.0	3	3
Yhdistelmätyöntekijä	11	10	12	2.0	13	13
Siivooja	4	4	3	-1.0	2	2
Kunta yhteensä	190.5	177.0	178.0	1.0	162.5	161.5

Liite 3 Väestöennuste

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Alue, Vuosi, Tiedot ja Ikä

	Yhteensä			
	Väestö 31.12. (ennuste 2024)			
	Yhteensä	0 - 14	15 - 64	65 -
Kangasniemi				
2024	5 056	532	2 530	1 994
2025	4 996	511	2 464	2 021
2026	4 939	484	2 407	2 048
2027	4 880	463	2 334	2 083
2028	4 825	443	2 296	2 086
2029	4 771	426	2 237	2 108
2030	4 720	405	2 191	2 124
2031	4 672	394	2 149	2 129
2032	4 626	382	2 109	2 135
2033	4 579	370	2 076	2 133
2034	4 536	372	2 047	2 117
2035	4 495	363	2 036	2 096
2036	4 458	357	2 034	2 067
2037	4 424	352	2 027	2 045
2038	4 395	348	2 018	2 029
2039	4 365	347	2 009	2 009
2040	4 339	345	2 004	1 990